

**САНКТ-ПЕТЕРБУРГСКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ФИЛОЛОГИЧЕСКИЙ ФАКУЛЬТЕТ**

**УЧЕБНОЕ ПОСОБИЕ ПО КУРСУ
«ОБЩЕСТВЕННО-ПОЛИТИЧЕСКИЙ ПЕРЕВОД»
ЧАСТЬ I
«ВОЕННО-ПОЛИТИЧЕСКИЙ ПЕРЕВОД»**

2015

Составители: к.ф.н., ст.пр. М.М., Рыжова ст.пр. Д.Н.Семёнова
Рецензент: к.п.н., доцент О.К. Войку

Предисловие

Одной из основных трудностей для переводчика является проблема адекватного перевода субъективного содержания различных текстов. Для этого недостаточно знать значения отдельных языковых единиц, необходимо также суметь распознать все те связи, в которых они существуют в тексте и которые закодированы в том или ином речевом жанре (в нашем случае, в прессе и информационном пространстве интернета). Именно эти текстовые связи расширяют (трансформируют и переосмысляют) исходное значение слов.

Настоящее пособие ставит своей целью привлечение пристального внимания студентов к важности честного перевода в сложившихся на сегодня условиях информационных войн (этим объясняется тематический выбор – используются тексты военно-политического содержания; начиная событиями на Украине, и далее - к более ранним событиям в Сирии, Ливии, Ираке).

Все уроки построены так, чтобы методически правильно формировать у обучающихся навыки последовательного и синхронного перевода. Для выполнения предлагаемых заданий (от простых к более сложным), в начале каждого урока указан необходимый набор фоновых знаний, что позволяет не только заранее подготовиться к работе в аудитории, но и активно, творчески в ней участвовать.

Авторы

PARTEA I. CONFLICTUL DIN UCRAINA

Лекція I. Начало конфликта Етап I (подготовительный)

Фооновые знания:

1. Украина: географическое положение, количество населения, политическое устройство, основные исторические факты.
2. История украинского военно-политического конфликта.

<http://infoprut.ro/3122-ucraina-se-va-destrama.html>

1. Pronunțați corect următoarele cuvinte și îmbinări de cuvinte:

/krama'torsk/, /sla'veansk/, /do'netk/, /inter'vensia/, /împo'triva akti'viștilor pro'ruș/, /di'nestul'tsərii/, /lokal'i'tate mentsio'natə/, /'multeve'hikule/, /tʃelpu'tsin 'dojmanifes'tantsʃ/, /'fortsele ukrai'nene/, kits'vamili'tsʃjen' suntrə'nitsʃ/, /səmen'tsinə'ordinea/, /îndem'nəm lare'tsinere/, /'toatepreka'utsiile nețfe'sare/

Kramatorsk, Slaveansk, Donețk, intervenția, împotriva activiștilor prorusi, din estul țării, localitate menționată, multe vehicule, cel puțin doi manifestanți, forțele ucrainene, câțiva milițieni sunt răniți, să mențină ordinea, îndemnăm la reținere, toate precauțiile necesare.

2. Dați, unde trebuie, forma corectă a substantivelor din paranteze, menționați cazul în care trebuie să fie întrebuințat:

împotriva (activiștii), potrivit (informațiile), asupra (o bază aeriană), purtătorul de cuvânt al (președintele SUA), se vor supune (ordinea), alipirea (Crimeea), de către (Rusia).

3. Citiți și încercați să rețineți:

a)

Adjunct (adj.) – 1) являющийся заместителем, 2) заместитель, помощник;
acces, -e (s.n.) – доступ, подход; порыв;
a acționa, -ez- (v.i.) – действовать, пускать в ход; влиять;
anexare, -ări (s.f.) – присоединение; аннексия;
asalt, -uri (s.n.) – штурм, натиск, приступ;
atac, -uri (s.n.) – атака, нападение, агрессия;
blindat (adj.) – бронированный;
a distruge (v.t.) – разрушать, уничтожать;
foc, -uri (s.n.) – огонь, пламя, стрельба, пожар;
intervenție, -ii (s.f.) – вмешательство, интервенция, хлопоты;
a împânzi, -esc- (v.t.) – покрывать, усеять, распространять;
a înconjura (v.t.) – огибать, окружать;
manifestant (s., m. f.) – демонстрант, манифестант;
milițian (s., m. f.) – (зд.) ополченец;

ordine, -i (s.f.) – порядок, строй, система, управление;
a prelua (v.t.) – брать, взять на себя, принимать, усвоить;
protestatar (adj), (s.) – протестующий; протестант;
publicație, -ii (s.f.) – публикация, издание, выпуск;
răspândi, -esc- (v.t.) – распространять, испускать, издавать;
rebel (adj), (s.) – мятежный, бунтующий; мятежник, повстанец;
a retrage (v.r.) – отходить, отступать, удаляться;
a solda (cu) (v.r.) – увенчиваться, заканчиваться;
a trage (v.t.) – тянуть, стрелять;
trupă, -e (s.f.) – войсковая часть, (pl) войска;
vehicul, -e (s.n.) – средство передвижения, транспорт, проводник, автомобиль;
victimă, -e (s.f.) – жертва, пострадавший.

b) a intra în forță – входить, вторгаться, врываться;
o operațiune specială – спецоперация;
a nu trage niciun foc – не сделать ни единого выстрела;
a îndemna la precauție – призывать к проявлению осмотрительности;
a aplica legea – соблюдать закон;
purătorul de cuvânt – пресс-секретарь, представитель;
vehicule armate – военная техника;
agenția de presă – информационное агентство;
a implica forțe armate – привлекать вооруженные силы;
un atac armat – вооруженное нападение;
o bază aeriană – авиабаза, военный аэродром;
a se pregăti de atac – подготовиться к наступлению;
a menține ordinea – поддерживать порядок;
a se supune ordinelor – подчиняться приказам;
a lansa o operațiune anti-tero – начать антитеррористическую операцию;
Serviciul Secret din Ucraina – Служба безопасности Украины (СБУ)¹.

¹ Служба безопасности Украины (СБУ) официально переводится на румынский язык «Serviciului de Securitate al Ucrainei», однако, во многих статьях «Служба безопасности» переводится как «Serviciul Secret», как нам кажется, чтобы избежать невольного сравнение с румынским Департаментом государственной безопасности МВД СРР («Securitate»), сочетавшим функции спецслужбы и политической полиции.

Этап II (работа с основным текстом)

4. Citiți textul nr.1:

Armata de la Kiev intră în forță în orașele din est și face primele victime

Armata ucraineană a început, marți, o "operațiune specială" împotriva activiștilor prorusi din estul țării, iar martorii au raportat că asaltul s-a soldat deja cu victime. Până acum, intervenția a fost concentrată în orașele Kramatorsk și Slaveansk, din regiunea Donețk, potrivit informațiilor obținute de publicația RIA Novosti. Prima localitate menționată este înconjurată de trupe și blindate. "Multe vehicule armate au fost răspândite pentru a bloca accesul în oraș, însă niciun foc nu a fost tras până acum", a precizat un purtător de cuvânt al miliției proruse din Kramatorsk.

Totuși, cel puțin doi manifestanți au fost răniți într-un atac armat asupra unei baze aeriene situate între Kramatorsk și Slaviansk, care a fost preluată acum de forțele ucrainene. "Sunt cam 60 de vehicule armate acolo. S-au pregătit de atac de câteva zile și acum au acționat", a menționat un protestatar. "Manifestanții nu i-au lăsat să intre, așa că soldații au început să tragă, iar câțiva milițieni sunt răniți. Oamenii noștri au fost forțați să se retragă", a mărturisit acesta.

Ulterior, SUA au îndemnat la precauție. "Autoritățile din Ucraina trebuie să fie responsabile, să aplice legea și să mențină ordinea. În același timp, îndemnăm la reținere și la toate precauțiile necesare", a declarat Jay Carney, purtătorul de cuvânt al președintelui Statelor Unite.

Adjunctul șefului Serviciului Secret din Ucraina, Vasili Krutov, a menționat, marți, că protestatarii care nu se vor supune ordinelor Kievului vor fi distruși, a relatat agenția de presă AFP.

Estul Ucrainei a fost împânzit de proteste după anexarea Crimeii de către Rusia, astfel că președintele țării, Olexandr Turcinov, a anunțat, luni, că va lansa o operațiune anti-tero în această zonă, care va implica forțe armate.

15.04.2014

Autor:Constantin Pescaru

Sursa: Ziare.com <http://www.ziare.com/international/ucraina/ucraina-fierbe-armata-de-la-kiev-intra-in-forta-in-orasele-din-est-si-face-primele-victime-1293949>

5. Комментарии к тексту:

1) anexare (аннексия) – alipire (присоединение)

Румынские СМИ после вхождения Крыма в состав России в качестве субъекта федерации используют в основном лексическую единицу «анексация», так как не признают результатов общекрымского референдума, проведенного 16 марта 2014 года. Российскими СМИ используется существительное «присоединение» («alipire»).

2) РИА Новости – Российское агентство международной информации.

3) AFP – Agence France-Presse, французское информационное агентство.

4) Olexandr Turcinov (укр. *Олександр Турчинов*, рус. *Александр Турчинов*) – украинский политик, временно исполнявший обязанности Президента Украины (с 23 февраля по 7 июня 2014 года).

6. **Используя таблицу, перескажите текст по-румынски, заполняя, где необходимо, пустые поля.**

	<i>Conector*</i>	<i>Subiect</i>	<i>Predicat</i>	<i>Obiect</i>
1				o „operațiune specială
2		Martorii		
3	Până acum			
4		Trupele și blindatele		
5				accesul
6	Totuși		s-au pregătit de	
7	Așa că	soldații		
8			au fost forțați	
9	Ulterior			precauție
10			trebuie să aplice și să mențină	
11		Adjunctul șefului Serviciului Secret din Ucraina		
12				o operațiune anti-tero

* Поле «Conector» не является обязательным для заполнения.

Etapa III (Упражнения для самостоятельной работы)

6. Exerciții de traducere:

1) A se solda (-ez) cu... – заканчиваться, завершаться.

(Глагол, как правило, употребляется с существительными и именными группами, имеющими отрицательную коннотацию, приобретая общее значение «утраты, потери»).

Прочитайте, переведите на русский язык в быстром темпе:

Asaltul s-a soldat deja cu victime.

Incidentul s-a soldat cu victime.

Accidentul nu s-a soldat cu victime.

Atacul s-a soldat cu cel puțin 11 morți.

Triplul atentat din Irak s-a soldat cu 20 de victime.

Atacul de miercuri, de la Paris, s-a soldat cu 12 victime.

Epidemia de Ebola s-a soldat cu 3.338 de morți în Africa de Vest.

O explozie produsă într-o mină de cărbune s-a soldat cu moartea a 18 persoane.

Scenariul prevede că seismul se soldează cu morți, răniți și sinistrați.

Raziile de Revelion s-au soldat cu 283 de sancțiuni în valoare de 84.142 lei.

Raziile s-au soldat cu amenzi, permise reținute și certificate de înmatriculare ridicate.

2) a intra în forță – входить, вторгаться, вриваться;

выражение «входить/вступать в силу» переводится на румынский язык «a intra în vigoare».

Переведите на русский язык:

Politiștii puternic înarmați au intrat în forță în cafeneaua Lindt din Sydney, unde un agresor ține zeci de persoane ostatice.

Potrivit martorilor, Sobaru a intrat în forță, dinspre Piața Victoriei, în una dintre cele două porți centrale ale clădirii Guvernului.

Jandarmii au intrat în forță în piață, eliberând carosabilul.

Noile reguli europene de etichetare alimentară intră în vigoare începând de sâmbătă.

Noul Regulament de Furnizare a Energiei Electrice a intrat în vigoare.

7. Explicați românește sensul cuvintelor: miliție (s.f.), ordin (s.n.), ordine (s.f.), a menține (v.t.).

8. Не используя вспомогательные материалы, переведите письменно на румынский язык. Сделанный перевод сопоставьте с похожими фразами из текста.

Украинские силовики во вторник начали операцию против сепаратистов на востоке страны.

«Властям нужно обеспечивать порядок и соблюдение закона», – заявил пресс-секретарь президента США Джей Карни.

«Там около 60 единиц бронетехники, они уже готовились несколько дней, сейчас начали штурмовать. Митингующие не давали им зайти, они начали стрелять, есть раненые. Наши люди отошли», – сообщил собеседник агентства.

Представители украинской армии на БТР подъехали к военному аэродрому между Краматорском и Славянском.

Мы призываем вас проявить необходимые сдержанность и осмотрительность.

9. Выпишите из текста синонимы.

Этап IV (Отработка лексики и наращивание словарного запаса, отработка навыков перевода и трансформации с преподавателем)

10. Переведите устно на слух в высоком темпе:

Соблюдать закон – purtătorul de cuvânt – подчиняться приказам – a lansa o operațiune anti-tero – o operațiune specială – a aplica legea – привлекать вооруженные силы – спецоперация – o bază aeriană – военная техника – a supune ordinelor – implica forțe armate – начать антитеррористическую операцию – авиабаза – vehicule armate – a intra în forță – входить, вторгаться.

11. Замените слова и словосочетания синонимами или описательными конструкциями на русском языке:

Пресс-секретарь, бронетранспортёр, информационное агентство, участники протестных акций, Белый дом, аэродром, военнослужащие, дать достойный отпор, глава Украины, призывать соблюдать осмотрительность, повстанец.

12. Переведите текст № 1 устно на слух.

13. Traduceți în limba română:

Новости последнего часа из Краматорска, Славянска на 16.04.2014 года: по словам митингующих, у них есть основания подозревать, что готовится масштабная зачистка всей Донецкой области.

Объявленная на юго-востоке Украины врио президента Украины Турчиновым контртеррористическая операция стартовала во вторник, 15 апреля 2014 года. Она началась со штурма военными Украины аэродрома в Краматорске. Захват аэродрома в Краматорске состоялся, но к 16 апреля 2014 года ситуация на Украине изменилась – теперь сторонники федерализации блокируют украинских военных в здании аэродрома, перекрыв все выезды из него. Сведения о раненых и убитых поступают очень противоречивые.

Накануне украинские военнослужащие попытались осуществить захват аэродрома в Краматорске, и это им удалось. Как сообщают ополченцы, во время штурма четверо сторонников федерализации были ранены, двоих госпитализировали. Утром 16 апреля в Краматорск также зашли шесть танков ВС Украины, они устроили стоянку неподалеку от ж/д вокзала. Танкисты заявляют, что приехали с мирными целями.

<http://www.fontanka.ru/2014/04/16/051/>

14. Citiți textul nr.2:

Armata ucraineană a folosit cea mai distructivă armă. Rachete cu rază scurtă de acțiune împotriva rebelilor

Armata ucraineană a folosit rachete balistice cu rază scurtă de acțiune în operațiunea pe care o desfășoară din 15 aprilie împotriva insurgenților proruși înarmați din estul Ucrainei, a anunțat marți canalul de televiziune CNN, referindu-se la trei surse din cadrul serviciilor secrete americane, informează RIA Novosti.

În ultimele două zile, potrivit CNN, forțele guvernamentale ucrainene au utilizat rachete dotate cu ogive de 454 kg, cu o rază de acțiune de 89 km. Aceste rachete reprezintă arma cea mai distructivă utilizată de armata ucraineană de la debutul conflictului, subliniază CNN.

Autoritățile de la Kiev au angajat din 15 aprilie o operațiune specială de anvergură împotriva rebelilor proruși din sud-estul Ucrainei, care a izbucnit după înlăturarea de la putere a regimului președintelui Viktor Ianukovici la 22 februarie.

Ostilitățile s-au soldat deja cu peste o mie de civili morți și pagube materiale semnificative.

Rusia susține că este o "operațiune de represalii" și le cere liderilor ucraineni să-i pună capăt. La polul opus, Statele Unite susțin această operațiune specială a Kievului destinată să mențină integritatea teritorială a țării.

30 Iulie 2014

Sursa: <http://www.antena3.ro/externe/armata-ucraineana-a-folosit-cea-mai-distructiva-arma-rachete-cu-raza-scurta-de-actiune-impotriva-261997.html>

15. Найдите в тексте № 2 следующие эквиваленты:

Самое разрушительное оружие; баллистическая ракета малого радиуса действия; пророссийские повстанцы; телевизионный канал CNN; Секретные службы США; украинские правительственные войска; ракеты, оснащенные боеголовками; отстранение от власти; широкомасштабная спецоперация; военные действия; значительный материальный ущерб; карательная операция; положить конец; направленная на поддержание территориальной целостности страны.

Lecția II

Этап I (подготовительный)

Фоновые знания: Трагедия в Одессе 2 мая 2014 года.

1. Pronunțați corect următoarele cuvinte și îmbinări de cuvinte:

/situa'tsiatensio'natə/, /separa'tifti' ʃipartitʃi'pantʃij launmitiŋ/, /uni'tateʃaukrai'nej/, /oklə'dire intʃen'djatə/, /mili'tants'pro'ruʃ/, /'ʃirkao'mije deper'soane/, /supor'ter'aje'kipejlo'kale de'fotbal/, /akti'viʃtij proukrai'neni/, /'tabəra opo'zantsilor/, in'urmakonfrun'tərilor/, /opo'zantsij ʃisustsinə'torij'rusijej/, /sainrəutə'tsit/, /konfrun'tərilesindze'roase/, /ininte'r'i'or/

Situația tensionată, separatiști și participanții la un miting, unitatea Ucrainei, o clădire incendiată, militanți proruși, circa o mie de persoane, suporterii ai echipei locale de fotbal, activiștii proucraineni, tabăra opozițiilor, în urma confruntărilor, opoziții și susținătorii Rusiei, s-a înrăutățit, confruntările sângeroase, în interior.

2. Puneți prepozițiile potrivite în locul punctelor:

- A. Situația tensionată ... orașul Slaveansk s-a extins și ... Odessa.
- B. Luptele de stradă au avut loc ... separatiști și participanții ... un miting pentru unitatea Ucrainei.
- C. ... manifestație participau circa 1.000 ... persoane.
- D. Sute ... militanți care participau ... un marș au atacat opoziții care luau parte ... o demonstrație.
- E. Au pornit adevărate lupte de stradă, ... care s-au aruncat cocktail-uri Molotov.
- F. Unul dintre participanții ... miting a fost rănit ... urma confruntărilor.
- G. ... fața locului a ajuns o mașină ... pompieri și șoferul acesteia a fost dat jos ... forță de către suporterii echipei de fotbal.
- H. Ciocnirile ... Odessa au loc ... contextul ... care armata ucraineană a demarat o intervenție militară ... orașul Slaveansk.
- I. Încearcă să scape ... fumul ... interior.
- J. A încercat să coboare ... o frânghie.

3. Citiți și încercați să rețineți:

- a) a asedia, -iez- (v.t.) – осаждать, осадить,
- ciocnire, -ri (s.f.) – столкновение;
- confruntare, -ări (s.f.) – противоборство;
- a demara, -ez- (v.i.) – пускать в ход, тронуть с места;
- a dobroâ (v.t.) – валить, сбивать, побеждать, уничтожать;
- elicopter, -e (s.n.) – вертолет;
- a extinde (v.r.) – расширяться, распространяться;
- frânghie, -ii (s.f.) – веревка, канат;
- grenadă, -e (s.f.) – граната;
- a incendia, -ez- (v.t.) – поджигать, подстрекать;
- a interveni (v.i.) – действовать, вмешиваться;

- opozant (adj.), (s.) – оппозиционный; оппозиционер, оппонент;
- polițist (s.) – полицейский;
- a potoli, -esc- (v.t.) – успокаивать, утешать, уменьшать, угомонить;
- a giposta, -ez- (v.i.) – возражать, давать отпор;
- rival (s.) – соперник, противник;
- sindicat, -e (s.n.) – профсоюз, синдикат;
- suporter, -i (s.m.) – болельщик;
- susținător (s.) – сторонник, защитник;
- tabără, -ere (s.f.) – лагерь, войско;

militant (adj.), (s.) – активист, участник волнений;

tensionat (adj.) – находящийся под давлением, вынужденный;
unitate, -ăți (s.f.) – единица, войсковая часть, блок, единство.

- b) a porni lupte de stradă – развязать уличные бои;
a arunca grenade – бросать гранаты;
a lua parte – принимать участие;
grav rănit – тяжело раненый;
forțele de ordine – силы правопорядка;
la fața locului – на месте происшествия/ преступления/ событий;
o mașină de pompieri – пожарная машина;
a da jos – сбрасывать, сталкивать;
cu forță – насильно;
a scăpa din mâinile cuiva – вырваться из рук кого-л.;
poliția locală – местная полиция;
populația vorbitoare de limba rusă – русскоязычное население;
clădire asediată – осажденное здание;
a fi prins în interior – оказаться в ловушке (внутри).

Этап II (работа с основным текстом)

4. Citiți textul 1:

Situația tensionată din orașul prorus Slaveansk s-a extins, vineri după-amiază, și în Odessa, unde au avut loc lupte de stradă între separatiști și participanții la un miting pentru unitatea Ucrainei. Trei persoane au fost ucise, iar, spre seară, o clădire a fost incendiată.

Sute de militanți proruși care participau la un marș au atacat opozanți ai Rusiei care luau parte, de asemenea, la o demonstrație, relatează Kiev Post.

La manifestație participau circa 1.000 de persoane, cele mai multe dintre acestea fiind suporterii echipei locale de fotbal. Cele două grupuri rivale s-au întâlnit într-o zonă centrală a orașului.

La rândul lor, activiștii proucraineni au ripostat. S-au tras mai multe focuri de armă și s-au aruncat grenade. Cel puțin o persoană a fost grav rănită în urma confruntărilor și se pare că este vorba despre un militant prorus.

De asemenea, tabăra opozanților Rusiei a notat pe Twitter că unul dintre participanții la miting a fost ucis în urma confruntărilor.

Forțele de ordine au încercat să intervină, însă nu au reușit să potolească cele două tabere, transmite Russia Today.

Opozanții și susținătorii Rusiei au pornit adevărate lupte de stradă, în care s-au aruncat cocktail-uri Molotov, grenade, dar și bucăți de borduri.

Presă rusă susține că la fața locului a ajuns o mașină de pompieri și că șoferul acesteia a fost dat jos cu forță de către suporterii echipei de fotbal. El ar fi reușit, însă, să scape din mâinile lor.

Ciocnirile din Odessa au loc în contextul în care armata ucraineană a demarat o intervenție militară în orașul separatist Slaveansk. Două elicoptere ale forțelor de la Kiev au fost doborâte, iar piloții uciși. Trei persoane au fost ucise, iar

15 rănite în confruntările dintre opozanții și susținătorii Rusiei care participau la două mitinguri din Odessa, a anunțat poliția locală, citată de Reuters.

Mai mult, situația din Odessa s-a înrăutățit spre seara zilei de vineri. Protestatarii proucraineni au asediat clădirea unui sindicat, unde s-au ascuns separatiștii proruși după confruntările sângeroase din centrul orașului-port. Aici, majoritatea populației este vorbitoare de limba rusă.

Cladirea asediată a luat apoi foc, numeroase persoane fiind prinse în interior.

Un reporter The Guardian, Howard Amos, aflat la fața locului, a postat pe Twitter mai multe imagini dramatice, printre care o fotografie cu două persoane ucise și acoperite cu steaguri ale Ucrainei. De asemenea, el a susținut că mai mulți oameni stau agățați de ferestrele clădirii de la etajele superioare și încearcă să scape de fumul din interior. Cei aflați în afara sediului încearcă să arunce frânghii către oamenii de la etaj, însă eforturile lor sunt în zadar. Militanții proruși, care se află pe acoperiș, aruncă pietre în persoanele aflate în afara clădirii care încearcă să îi ajute pe ceilalți activiști pentru unitatea Ucrainei.

Un tânăr care a încercat să coboare pe o frânghie a căzut de la etajul al doilea. În zonă se află aproximativ 200 de polițiști, însă niciunul nu face absolut nimic, a relatat reporterul britanic.

02.05. 2014

Autor: Diana Toea

<http://m.ziare.com/international/violentele-din-ucraina-se-extind-lupte-de-strada-la-odessa-intre-opozantii-si-sustinatorii-rusiei-video-1296796>

5. Коментари к тексту:

1) Сепаратизм (separatism) – (фр. *separatisme*, от лат. *separatus* - отдельный) – стремление отделиться, обособиться; движение за отделение части государства и создание нового государственного образования или за предоставление части страны автономии².

2) В выделенном курсивом абзаце приводится информация, описывающая фотографии, сделанные репортером Ховардом Амосом, однако текст реализует когнитивную модель ситуации для создания положительного отношения к людям, находящимся вне Дома профсоюзов: фраза «*două persoane ucise și acoperite cu steaguri ale Ucrainei*» вызывает сочувствие у читателей; «*cei aflați în afara sediului încearcă să arunce frânghii către oamenii de la etaj*», т.е. люди, находящиеся вне горящего здания, пытаются оказать помощь, т.е. характеризуются положительно; сочетание «*activiști pentru unitatea Ucrainei*» имплицитно создаёт положительное отношение к людям, находящимся перед зданием. В то же время, действия противоположной стороны конфликта описываются следующим образом: «*Militanții proruși, care se află pe acoperiș, aruncă pietre în persoanele aflate în afara clădirii care încearcă să îi ajute pe ceilalți activiști pentru unitatea Ucrainei*», то есть в референтной ситуации с отрицательным оценочным знаком.

7. Redați conținutul textului în limba rusă.

² Большой юридический словарь. А. Я. Сухарев, В. Е. Крутских, М., 2003
(<http://dic.academic.ru/dic.nsf/lower/>)

Этап III (Упражнения для самостоятельной работы)

8. Exerciții de traducere:

- 1) a ataca *pe cineva* – нападать на кого-то.
a ataca *ceva* – повреждать, разрушать;
(*fig*) касаться, затрагивать; приступать к рассмотрению.
(*jur*) обжаловать, оспаривать.

Прочитайте, переведите на русский язык в быстром темпе:

Hackerii atacă utilizatorii de Mac.

O grupare armată a atacat duminică seara Parlamentul libian.

Un act terorist este inadmisibil, mai ales când atacă libertatea de expresie.

Elevii vor să atace în instanță noul regulament după care ar trebui să funcționeze școlile.

Poluarea aerului poate ataca materialele specifice obiectelor de artă.

Probabil că voi ataca Hotărârea Parlamentului la Curtea Constituțională.

- 2) a porni (*v.i., v.r.*) – отправляться, начинаться, возникать;
a porni (*v.t.*) – начинать, разжигать.

Прочитайте, переведите на русский язык в быстром темпе:

Premierul Victor Ponta a dezvăluit de unde a pornit conflictul cu Mircea Geoană.

Cel mai sângeros atentat comis în Franța în ultimii 40 de ani pare să fi pornit de la o caricatură publicată de ziarul francez Charlie Hebdo.

A pornit marșul împotriva terorismului de la Paris.

Serbia nu s-a aflat în conflict doar cu Albania, ci și cu Croația, care în 1991 a pornit războiul de independență.

Orașul a fost înconjurat de islamiști în urmă cu două săptămâni, iar vineri au pornit lupte grele între cele două tabere.

Oamenii care au pornit la luptă în august 1914 credeau că războiul va dura câteva săptămâni sau, cel mult, câteva luni.

9. Найдите синонимы в тексте: a participa - ...; a da foc - ...; manifestație - ...; militant prorus - ...; forțele de ordine - ...; suporter -

10. Не используя вспомогательные материалы, переведите письменно на румынский язык. Сделанный перевод сопоставьте с похожими фразами из текста.

Центральные улицы Одессы заполнены дымом, звучат выстрелы и слышны взрывы гранат.

В Одессе начались столкновения между пророссийски настроенными активистами и сторонниками единства Украины.

Как минимум один человек ранен в ходе столкновений.

Противники забрасывают друг друга брусчаткой и "коктейлями Молотова", кроме того, периодически слышны взрывы.

Сторонники единства Украины захватили пожарную машину, установили на ней украинский флаг и с ее помощью пытались прорвать баррикады оппонентов.

В здании начался пожар, а люди оказались в огненной ловушке.

11. Дайте на румынском языке полные названия и аббревиатуры следующих международных организаций:

Организация Объединенных Наций (ООН), Организация по безопасности и сотрудничеству в Европе (ОБСЕ), Организация североатлантического договора (НАТО), Организация по запрещению химического оружия (ОЗХО), Европейский суд по правам человека (ЕСПЧ), Организация стран — экспортёров нефти (ОПЕК).

Этап IV (Отработка лексики и наращивание словарного запаса, отработка навыков перевода и трансформации с преподавателем)

12. Переведите устно на слух в высоком темпе:

Развязать уличные бои – a arunca grenade – a lua parte – сталкивать – местная полиция – бросать гранаты – o clădire asediată – a da jos – принимать участие – a scăpa din mâinile cuiva – cu forță – осажденное здание – оказаться в ловушке – poliția locală – forțele de ordine – вырваться из рук *кого-то* – a porni lupte de stradă – насильно – силы правопорядка – grav gănit – пожарная машина – на месте преступления – сбрасывать – la fața locului – тяжело раненый – o mașină de pompieri – русскоязычное население – a fi prins în interior – populația vorbitoare de limba rusă.

13. Переведите текст № 1 устно на слух.

14. Сравните исходный текст (колонка 1) с переводным текстом (колонка 2). Проанализируйте выбор переводных эквивалентов в колонке 2.

1	2
<p>МИД: нужно <u>повлиять на Украину</u> в расследовании событий в Одессе</p> <p><u>Мировое сообщество</u> должно воздействовать на <u>правоохранительные органы</u> Украины для <u>расследования событий</u> в Одессе, считает <u>уполномоченный МИД РФ по правам человека</u> Константин Долгов.</p> <p>Ранее стало известно, что созданная при Одесском <u>облсовете</u> депутатская комиссия по контролю за ходом расследования трагических событий 2 мая <u>приняла решение о самороспуске</u>.</p> <p>Несколько десятков участников "антимайдана" погибли во время пожара в здании Дома профсоюзов, в котором они хотели укрыться. <u>Антифашистские и общественные организации</u> Европы объявили 2 сентября <u>общеевропейскую акцию</u> в память о погибших в Одессе.</p> <p style="text-align: right;">05.09.2014 http://ria.ru/world/20140905/1022925427.html#ixzz3Pd uhM7w9</p>	<p>MAE al Rusiei: <u>Comunitatea internațională trebuie să exercite influență asupra Ucrainei pentru a investiga evenimentele de la Odessa</u></p> <p><u>Comunitatea mondială</u> trebuie să exercite influență asupra <u>instituțiilor de forță</u> din Ucraina pentru a <u>investiga evenimentele de la Odessa</u>. Declarația a fost făcută de Konstantin Dolgov, <u>împuternicit al Ministerului rus de Externe pentru drepturile omului</u>.</p> <p>Anterior, <u>au apărut informații</u> potrivit cărora comisia de control a anchetei în cazul evenimentelor tragice de la Odessa, înființată pe lângă <u>Consiliul Regional</u>, <u>a luat decizia de a se desființa</u>.</p> <p>Zeci de activiști anti-Maidan și-au pierdut viața pe 2 mai în timpul unui incendiu izbucnit în interiorul Casei Sindicatelor. <u>Organizațiile anti-naziste și non-guvernamentale din Europa</u> au desfășurat pe 2 septembrie o acțiune <u>pan-europeană</u> în memoria celor uciși la Odessa.</p> <p style="text-align: right;">5 septembrie 2014 http://romanian.ruvr.ru/news/2014_09_05/MAE-al-Rusiei-Comunitatea-internationala-trebuie-sa-exercite-influenta-asupra-Ucrainei-pentru-a-investiga-evenimentele-de-la-Odessa-2425/</p>

**15. Сравните исходный текст (колонка 1) с переводным текстом (колонка 2).
Укажите лексические и грамматические расхождения в ИТ и ПТ, объясните их.**

1	2
<p>Бывший исполняющий обязанности начальника главного управления МВД Украины по Одесской области Дмитрий Фучеджи отвергает обвинения в бездействии и халатности во время событий 2 мая. По его словам, руководство милиции специально собрали на совещание за несколько часов до трагических событий, что помешало им пресечь беспорядки уже на ранней стадии.</p> <p>Десятки активистов "антимайдана" погибли 2 мая во время пожара в здании Дома профсоюзов в Одессе, который подожгли экстремисты радикального "Правого сектора" и их сторонники в ходе столкновений. По официальным данным, жертв 48, пострадавших — более 200. РИА Новости http://ria.ru/world/20140522/1008925375.html#ixzz3PdIpfjfr</p>	<p>Fostul șef al Poliției din regiunea Odessa Dmitri Fucedji consideră că evenimentele tragice din orașul Odessa de pe 2 mai nu au fost provocate de autoritățile de la Kiev. Potrivit lui, conducerea forțelor de ordine a fost convocată în mod special într-o ședință cu doar câteva ore înainte de producerea evenimentelor tragice, ceea ce i-a împiedicat pe polițiști să intervină în faza timpurie a revoltelor.</p> <p>Zeci de activiști anti-Maidan au murit în timpul unui incendiu produs în clădirea Casei Sindicatelor din orașul Odessa. Datele oficiale arată că 48 de oameni și-au pierdut viața, iar peste 200 au fost răniți. http://romanian.ruvr.ru/news/2014_05_22/Fostul-Sef-al-Politeiei-din-Odessa-Autoritatile-de-la-Kiev-sunt-ynovate-de-pe-2-mai-7034/</p>

16. Traduceți în limba română, folosind lexicul următor:

Investigarea circumstanțelor, Consiliul Regional, serviciul de presă al OSCE, s-au descoperit urme de chloroform, o substanță necunoscută, o sursă diplomatică de rang înalt, Competența Curții Penale Internaționale de Justiție.

ОБСЕ готова подключиться к расследованию обстоятельств пожара в Одессе

Организация по безопасности и сотрудничеству в Европе (ОБСЕ) готова направить независимых экспертов для помощи в расследовании трагедии, случившейся в Одессе 2 мая, если получит соответствующий запрос от украинских властей, сообщили РИА Новости в среду в пресс-службе ОБСЕ.

Десятки активистов "антимайдана" погибли 2 мая во время пожара в здании Дома профсоюзов в Одессе, который подожгли экстремисты радикального "Правого сектора" и их сторонники в ходе столкновений. По официальным данным, жертв 48, пострадавших — более 200. Депутат Одесского облсовета Вадим Савенко заявил, что киевские власти скрывают истинные данные о погибших в Доме профсоюзов: по его сведениям, погибли 116 человек.

"В случае если Украина попросит об этом, ОБСЕ готова рассмотреть вопрос о направлении независимых экспертов для помощи в расследовании", — сообщили РИА Новости в пресс-службе ОБСЕ.

Ранее глава МИД РФ Сергей Лавров заявил, что РФ направляла письма с просьбой о содействии в расследовании генеральным секретарям ООН и ОБСЕ. Кроме того, он

считает возможным привлечь к расследованию Организацию по запрещению химического оружия (ОЗХО), поскольку МВД Украины заявило, что обнаружило в здании Дома профсоюзов следы хлороформа и что из числа погибших 2 мая 32 человека умерли не от высоких температур, а от "неизвестного вещества".

Высокопоставленный дипломатический источник в Вене подтвердил РИА Новости в среду, что ОБСЕ предложила Украине направить специалистов для помощи в расследовании одесской трагедии, но ответа пока не получила.

Ранее правительство Украины специальным решением признало юрисдикцию Международного уголовного суда ООН по преступлениям, совершенным во время "евромайдана" в период с 21 ноября 2013 года по 22 февраля 2014 года и обратилось с просьбой о международном расследовании гибели людей во время протестов.

28.05.2014

РИА Новости <http://ria.ru/world/20140528/1009757124.html#ixzz3PIHthYiz>

Lección III

Etapa I (preparatorie)

Фоновые знания: Протокол по итогам консультаций Трехсторонней контактной группы (Минский протокол), подписанный 5 сентября 2014 года в Минске.

1. Pronunțați corect următoarele cuvinte și îmbinări de cuvinte:

/aʊsem'nat vineri unarmi'stitsiu/, /inso'tsit deuna'kordere'tradzere/, /in'marza samituluj'nato/, /responsabilitate'a'noastrə ko'munə/, /inain'tare'a viktorio'asə ainsur'dzentșilor/, /organi'zatșija'pentru sekuritate ŝikoope'rare ineu'ropa/, /'baza 'unejsolutsij'pașnitșe/, /inve'dere'a înșpriri șanștsjunilor/, /ak'tșesulkon'voajelor umani'tare/

Au semnat, vineri, un armistițiu; însoțit de un acord de retragere; în marja summitului NATO; responsabilitatea noastră comună; înaintarea victorioasă a insurgenților; Organizația pentru Securitate și Cooperare în Europa; baza unei soluții pașnice; în vederea înăspririi sancțiunilor, accesul convoaielor umanitare.

2. Înlocuiți (unde este necesar) punctele cu formele articolului hotărât sau nehotărât:

A. ... Autorități... de la Kiev și ... rebeli... proruși au semnat ... armistițiu..., însoțit de ... acord... de ...retragere a trupelor și ... schimb... de prizonieri, la finalul ... reuniuni... la Minsk.

B. ... Armistițiu... are la bază ... acord... la care s-a ajuns în ...curs... convorbirii mele telefonice cu ...președinte... rus Vladimir Putin.

C. Acesta este ... motiv... pentru care cred că este de-acum ... responsabilitate.. noastră comună de a face ca acest armistițiu... să dureze mult timp...

D. Kiev.. și ...separatiști... proruși au semnat ...acord... preliminar de ...armistițiu...

E. La ...negocieri... de la Minsk, ...capital... Belarusului, iau parte ...fost... președinte ucrainean Leonid Kravciuc, ...ambasador... rus în Ucraina Mihail Zurabov și ...lideri... "republicilor populare" de la Donețk și Lugansk.

F. ...Reuniune... are ...loc.. după ce ...președinte... rus Vladimir Putin a propus miercuri... ...plan... de pace în șapte puncte...

3. Traduceți în limba rusă numele proprii:

Petro Poroșenko, Leonid Kravciuc, Heidi Tagliavini, Kofi Annan, Ban Ki-moon, Barack Obama, Jennifer Psaki, Klaus Iohannis, Traian Băsescu, Francois Hollande, Nicolae Timofti.

4. Descifrați abrevierile: AFP, GMT, NATO, OSCE, ONU, BBC, OIAC.

5. Citiți și încercați să rețineți:

a)	acord,-uri (s.n.) – соглашение, договор; a aplica (v.t.) – накладывать, применять; armament,-e (s.n.) – оружие, вооружение; a elibera, -ez- (v.t.) – освободить, выпускать, снимать, выплатить; a implica (pers. 3) – влечь за собой, иметь последствия; insurgent (s.) – повстанец, мятежник; menit (adj.) – предназначенный, predeterminedenный; modalitate,-ăți (s.f.) – способ, образ, возможность;	necondiționat (adj.), (adv.) – необусловленный, безоговорочный; безоговорочно; negociere, -i (s.f.) – переговоры (мн.); передача векселя; retragere,-i (s.f.) – уход, отвод, отказ, уединение; a reține (v.t.) – задерживать, удерживать, сдерживать; reuniune, -i (s.f.) – собрание, заседание; susceptibil (adj., adv.) – способный (сделать что-то); tir,-uri (s.n.) – стрельба, тир.
----	--	--

- b) a semna un armistițiu – подписать перемирие;
retragerea trupelor – отвод войск;
un schimb de prizonieri – обмен пленными;
grav rănit – тяжело раненый;
a împărtași o responsabilitate – разделить ответственность;
a pune capăt – положить конец;
a avea la bază – иметь в основе;
în marja summitului – в кулуарах саммита;
pierderea controlului *asupra*... – потеря контроля над...;
o înaintare victorioasă – победоносное наступление;
a se ajunge la un acord – достичь соглашения;
pe teren – на месте;
grupul de contact – контактная группа;
un convoi umanitar – гуманитарный конвой;
a adopta măsuri concrete – предпринять конкретные шаги;
principiul «toți contra tuturor» – принцип "всех на всех" (обмен пленными);
a respecta punct cu punct – выполнять каждый пункт (соглашения);
a exprima speranța – выразить надежду;
Secretarul general al ONU – генеральный секретарь ООН;
a da dovadă de bunăvoință – проявлять добрую волю;

în totalitate – полностью, в полном объёме;
la rândul său – в свою очередь;
încetarea focului – прекращение огня;
a semna un acord/protocol preliminar – подписать предварительный договор/протокол;
a înceta ostilitățile – прекратить военные действия;
înăsprirea sancțiunilor – ужесточение санкций;
a dezminți acuzații – опровергать обвинения;
Republica populară – Народная республика;
o operațiune ofensivă activă – активная наступательная операция;
Șeful Statului Major al forțelor armate - начальник Генерального штаба Вооруженных Сил;
monitorizarea internațională a armistițiului – международного мониторинга соблюдения режима прекращения огня;
crearea unor coridoare umanitare – создание гуманитарных коридоров.

Этап II (работа с основным текстом)

6. Citiți textul 1:

Kievul și separatiștii proruși au semnat un acord preliminar de armistițiu.
Poroșenko afirmă că împărtășește cu Putin responsabilitatea ca armistițiul să dureze

Autoritățile de la Kiev și rebelii proruși au semnat, vineri, un armistițiu, însoțit de un acord de retragere a trupelor și un schimb de prizonieri, la finalul unei reuniuni la Minsk, capitala Belarusului, menită încheierii celor cinci luni de conflict sângeros în estul Ucrainei. Președintele ucrainean Petro Poroșenko a subliniat vineri că împărtășește împreună cu președintele rus Vladimir Putin "o responsabilitate comună" pentru ca armistițiul să "dureze mult timp" în estul Ucrainei, relatează AFP.

Armistițiul, care pune capăt unor lupte violente soldate cu aproape 2.600 de morți din aprilie, a intrat în vigoare la ora 15.00 GMT (18.00, ora României).

Tiruri nu au mai fost auzite după ora locală 18.00 (18.00, ora României) la Donețk, un fief al rebelilor din estul Ucrainei, și nici la Mariupol, ultimul mare oraș din estul acestei țări amenințat de separatiștii proruși.

"Armistițiul are la bază un acord la care s-a ajuns în cursul convorbirii mele telefonice cu președintele rus (Vladimir) Putin", a declarat șeful de stat ucrainean, Petro Poroșenko, în marja summitului NATO, desfășurat la Newport (Marea Britanie).

"Acesta este motivul pentru care cred că (...) este de-acum responsabilitatea noastră comună de a face ca acest armistițiu să dureze mult timp", a subliniat el.

Nicio precizare nu a fost făcută cu privire la durata armistițiului, care constituie un succes pentru separatiști și Rusia, în măsura în care este susceptibil să conducă la pierderea din partea Kievului a controlului asupra mai multor orașe din estul Ucrainei, după înaintarea victorioasă în ultimele săptămâni a insurgenților, ajutați pe teren de către militari ruși, potrivit occidentalilor.

"Grupul de contact", alcătuit din Rusia, Ucraina, separatiștii proruși și OSCE (Organizația pentru Securitate și Cooperare în Europa), care s-a reunit la Minsk, a ajuns la un acord cu privire la "retragerea trupelor, accesul convoaielor umanitare și un schimb de prizonieri în baza principiului «toți contra tuturor»", potrivit reprezentantei OSCE, Heidi Tagliavini. Însă Tagliavini nu a oferit precizări despre modalitățile de retragere a trupelor. Kremlinul a salutat semnarea acordului și și-a exprimat speranța că acesta va fi "respectat punct cu punct".

Secretarul general al ONU, Ban Ki-moon, i-a îndemnat pe "toți cei care sunt implicați în acest acord să dea dovadă de bunăvoință și să adopte măsuri concrete pentru a-l aplica în totalitate și în mod urgent și eficient".

La rândul său, președintele american, Barack Obama, a subliniat că armistițiul trebuie să aibă efecte "pe teren".

Poroșenko afirmă că împărtășește cu Putin responsabilitatea ca armistițiul să dureze.

"Armistițiul are la bază un acord la care s-a ajuns în cursul convorbirii mele telefonice cu președintele rus Putin. Acesta este motivul pentru care cred că (...) este de-acum responsabilitatea noastră comună de a face ca acest armistițiu să dureze mult timp", a declarat el la Summitul NATO de la Newport, în Marea Britanie.

Președintele ucrainean a anunțat, de asemenea, că militarii reținuți de către cele două părți - atât cei din armata ucraineană, cât și rebeli proruși - vor fi "foarte probabil" eliberați sâmbătă.

"Sunt foarte mulțumit" de acordul la care s-a ajuns la Minsk cu separatiștii, a adăugat el, apreciind că speră ca acesta să fie "baza unei soluții pașnice" la conflictul care s-a soldat cu peste 2.600 de morți în estul Ucrainei.

Președintele ucrainean Petro Poroșenko a ordonat armatei să înceteze ostilitățile în estul țării vineri, începând de la ora 15.00 GMT (18.00, ora României), după semnarea la Minsk cu rebelii a unui "protocol preliminar" pentru încetarea focului, relatează AFP.

"Ordon șefului Statului Major al forțelor armate să înceteze ostilitățile începând de la ora (locală) 18.00, pe 5 septembrie", a anunțat președintele, citat de serviciul său de presă.

El a anunțat anterior, pe contul de Twitter, că Ucraina a semnat, în capitala belarusă, un "protocol preliminar" cu rebelii proruși. Reprezentanți ai Guvernului ucrainean și rebelilor proruși care s-au întâlnit la Minsk au semnat vineri un protocol preliminar pentru încetarea focului în estul Ucrainei, anunță președintele ucrainean Petro Poroșenko, relatează BBC.

Concomitent, Occidentul lucrează în vederea înăsprii sancțiunilor impuse Rusiei.

Occidentul acuză Rusia că trimite armament și trupe pentru a-i susține pe insurgenți în estul Ucrainei, însă Moscova dezmente aceste acuzații.

La negocierile de la Minsk, capitala Belarusului, iau parte fostul președinte ucrainean Leonid Kravciuc, ambasadorul rus în Ucraina Mihail Zurabov și liderii "republicilor populare" de la Donețk și Lugansk.

Reuniunea are loc după ce președintele rus Vladimir Putin a propus miercuri un plan de pace în șapte puncte. Planul include încetarea "operațiunilor ofensive active" atât de către armata ucraineană, cât și de către rebelii proruși, monitorizarea internațională a armistițiului, un schimb necondiționat de prizonieri și crearea unor coridoare umanitare.

5 septembrie 2014
de Valentin Vidu - Mediafax

<http://www.mediafax.ro/externe/kiedul-si-separatistii-prorusi-au-semnat-un-acord-preliminar-de-armistitiu-porosenko-afirma-ca-impartasese-cu-putin-responsabilitatea-ca-armistitiul-sa-dureze-13213427>

7. Comentarii к тексту:

В информационно-описательных материалах, носящих общественно-политический характер, наиболее частой синтаксической фигурой являются «повторы» (повторение одного и того же слова, целой фразы и её части) и «вариации» (выражение различными способами почти одной и той же мысли).³ Сравните первый и пятый абзацы приведённой статьи, где говорится об «общей ответственности», второй, третий, четырнадцатый и пятнадцатый абзацы, в которых речь идёт о точном времени начала прекращения военных действий, и т.д.

8. Redați conținutul textului în limba rusă.

Этап III (Упражнения для самостоятельной работы)

9. Exerciții de traducere:

1) Menit (p.t., adj.) – предназначен, предопределён.

Прочитайте, переведите на русский язык:

"Arca lui Noe", campania menită să salveze animalele sălbatice din România, continuă cu lansarea unui site dedicat.

Comisia Europeană a adoptat un pachet de măsuri menit să stimuleze modalități noi și diferite de a debloca finanțarea pe termen lung și de a contribui la reluarea creșterii economice durabile în Europa.

Comisia Europeană a anunțat miercuri un plan de investiții în valoare de 315 miliarde de euro, menit să relanseze creșterea economică în Europa și să reducă șomajul.

Secretul a constat tocmai în această voință și stăruință în realizarea unității tuturor celor ce se deprinseră a se considera meniți unui destin comun, unui viitor împreună.

Toate statele au acceptat să "coopereze constructiv în vederea asigurării succesului conferinței de la Copenhaga privind schimbările climatice", referindu-se la o conferință ONU programată să aibă loc în decembrie 2009, menită încheierii unui nou tratat global privind reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră.

2) a desfășura (v.t.) – развёртывать, разматывать;

(v.r.) – осуществляться, разворачиваться, проходить;

(fig) развивать, разворачивать, проводить, осуществлять.

Прочитайте, переведите на русский язык в быстром темпе:

Circulația se desfășoară cu viteză redusă în zonele Bărcănești, Comarnic, Sinaia, Bușteni și Predeal.

³ См. В.Г.Гак, Ю.И.Львин, Курс перевода. Французский язык. Общественно-политическая лексика. Москва, 1970, стр. 25-26.

Polițiștii Biroului Rutier Craiova desfășoară o amplă acțiune în municipiu pentru verificarea taximetriștilor.

Jurnaliștii și caricaturiștii săptămânalului Charlie Hebdo își desfășoară activitatea în redacția cotidianului Libération, unde vor realiza ediția de miercurea viitoare a publicației.

În România, votul s-a desfășurat fără incidente.

Astăzi s-a desfasurat sesiunea Grupului Interministerial Strategic și a Comitetului Național pentru Situații Speciale de Urgență.

Competitia sportiva s-a desfasurat pe Stadionul Magura.

10. Не используя вспомогательных материалов, переведите письменно на румынский язык. Сделанный перевод сопоставьте с похожими фразами из текста.

5 сентября в Минске был принят протокол к мирному соглашению по ситуации на востоке Украины, в котором говорилось о предоставлении «особого статуса» самопровозглашенным Донецкой и Луганской народным республикам.

Президент Украины Петр Порошенко подтвердил, что решение о прекращении огня на Донбассе базируется на его договоренности с президентом России Владимиром Путиным и подчеркивает совместную ответственность за соблюдение этого режима.

Заседание контактной группы в Минске по ситуации на Украине завершилось. Стороны договорились по трем основным вопросам - прекращение огня и отвод войск, обмен пленными и предоставление гуманитарной помощи. Об этом заявила представитель ОБСЕ Хайди Тальявини. "Мы продолжили консультации и достигли договоренности. Среди них прекращение огня, отвод войск и обмен пленными "всех на всех", - сказала она.

Документ, который включает 12 пунктов, в том числе о контроле за ситуацией на юго-востоке и обмене пленными, начинает действовать с 18:00 (19:00 мск) 5 сентября.

Генеральный секретарь ООН Пан Ги Мун приветствовал достижение договоренности о прекращении огня на востоке Украины и призвал стороны "принять конкретные шаги" для срочного и эффективного выполнения соглашения.

В переговорах, которые начались в Минске, принимали участие бывший президент Украины Леонид Кучма, премьер-министр провозглашенной Донецкой народной республики Александр Захарченко, глава провозглашенной Луганской народной республики Игорь Плотницкий, посол РФ в Киеве Михаил Зурабов.

Etapa IV (Отработка лексики и наращивание словарного запаса, отработка навыков перевода и трансформации с преподавателем)

11. Переведите устно на слух в высоком темпе:

a semna un armistițiu – un convoi umanitar – pe teren – разделить ответственность – отвод войск – un schimb de prizonieri – grav rănit – a pune capăt – a da dovadă de bunăvoință – Secretarul general al ONU – обмен пленными – Народная республика – principiul «toți contra tuturoara» – создание гуманитарных коридоров – в свою очередь – выразить надежду – a împărtăși o responsabilitate – a adopta măsuri concrete – прекратить военные действия – тяжело раненый – достичь соглашения – в кулуарах саммита – a exprima speranța – Republica populară – șefului Statului Major al forțelor armate – retragerea trupelor – în marja summitului – положить конец – înăsprirea sancțiunilor – генеральный секретарь ООН – на месте – опровергать обвинения – a se ajunge la un acord – принцип "всех на всех" – активная наступательная операция – проявлять добрую волю – la rândul său – crearea unor coridoare umanitare – начальник Генерального штаба Вооруженных Сил – предпринять конкретные шаги – подписать перемирие – гуманитарный конвой – a dezminți acuzații – o operațiune ofensivă activă – a înceta ostilitățile – ужесточение санкций;

12. Переведите текст № 1 устно на слух.

13. Сравните исходный текст (колонка 1) Протокола по итогам консультаций Трехсторонней контактной группы с переводным текстом (колонка 2), приведённый в издании «Revista22». Проанализируйте предложенный перевод, напишите свой вариант перевода.

I	II
<p>1. Обеспечить немедленное двустороннее прекращение применения оружия.</p> <p>2. Обеспечить мониторинг и верификацию со стороны ОБСЕ режима неприменения оружия.</p> <p>3. Осуществить децентрализацию власти, в том числе путем принятия Закона Украины "О временном порядке местного самоуправления в отдельных районах Донецкой и Луганской областей" (Закон об особом статусе).</p> <p>4. Обеспечить постоянный мониторинг на российско-украинской государственной границе и верификацию со стороны ОБСЕ с созданием зоны безопасности в приграничных районах Украины и Российской Федерации.</p> <p>5. Немедленно освободить всех заложников и незаконно удерживаемых лиц.</p> <p>6. Принять закон о недопущении преследования и наказания лиц в связи с событиями, которые произошли в отдельных районах Донецкой и Луганской областей Украины.</p> <p>7. Продолжить инклюзивный общенациональный диалог.</p> <p>8. Принять меры для улучшения гуманитарной ситуации на Донбассе.</p> <p>9. Обеспечить проведение досрочных местных выборов в соответствии с Законом Украины "О временном порядке местного самоуправления в отдельных районах Донецкой и Луганской областей" (Закон об особом статусе).</p> <p>10. Вывести незаконные вооруженные формирования, военную технику, а также боевиков и наемников с территории</p>	<p>1. Încetare a focului bilaterală și imediată.</p> <p>2. Controlarea și verificarea regimului de încetare a focului de către OSCE.</p> <p>3. Descentralizarea puterii, care să permită un guvern autonom provizoriu local în regiunile Donetsk și Lugansk, în estul Ucrainei, în virtutea unei legi privind un "statut special"</p> <p>4. Control constant și activ din partea OSCE la frontiera dintre Ucraina și Rusia și crearea unei zone de securitate în zonele de frontieră.</p> <p>5. Eliberarea imediată a tuturor prizonierilor și persoanelor deținute ilegal.</p> <p>6. Adoptarea unei legi împotriva urmăririi și aducerii în justiție a persoanelor implicate în anumite evenimente din regiunile Donetsk și Lugansk.</p> <p>7. Continuarea unui dialog național cuprinzător.</p> <p>8. Luarea de măsuri pentru ameliorarea situației umanitare în Donbas (regiunile Donetsk și Lugansk).</p> <p>9. Organizarea de alegeri locale anticipate în Donetsk și Lugansk.</p> <p>10. Retragerea grupărilor armate ilegale, a armelor grele și a tuturor combatanților și mercenarilor de pe teritoriul ucrainean.</p>

<p>Украины.</p> <p>11. Принять программу экономического возрождения Донбасса и восстановления жизнедеятельности региона.</p> <p>12. Предоставить гарантии личной безопасности для участников консультаций.</p> <p>http://obozrevatel.com/politics/10243-obse-obnarodovala-rezultatyi-minskih-dogovorennostej.htm</p>	<p>11. Adoptarea unui program pentru a ajuta la redresarea economică a bazinului Donbas și reluarea activității în regiune.</p> <p>12. Garanția securității persoanelor care participă la consultări.</p> <p>http://www.revista22.ro/principalele-12-puncte-ale-protocolului-de-incetare-a-focului-in-estul-ucrainei-semnat-intre-kiev-si-separatistii-prorusi-47198.html</p>
---	--

14. Traduceți în limba română, folosind lexicul următor:

ОБСЕ: для урегулирования конфликта на Украине требуется участие России

Спецпредставитель председателя ОБСЕ по Украине Хайди Тальявини отметила, что изменять формат контактной группы Украина-ОБСЕ-РФ не планируется, и подчеркнула необходимость российского участия в урегулировании конфликта. Несмотря на неоднократные нарушения Минских договоренностей в Донбассе, о провале перемирия говорить не приходится, заявила спецпредставитель председателя ОБСЕ по Украине, член Трехсторонней контактной группы Украина-ОБСЕ-РФ посол Хайди Тальявини в интервью «Basler Zeitung».

Тальявини пояснила, что на востоке Украины после подписания Минских соглашений больше не проводилось масштабных военных операций, а договоренности об освобождении пленных "были выполнены или хотя бы всерьез приняты к исполнению". "Какими бы несовершенными и уязвимыми Минские договоренности ни были, они тем не менее являются первыми важными соглашениями на долгом пути к прочному миру на Украине", – заявила она.

Тальявини также отметила, что формат контактной группы Украина-ОБСЕ-РФ не предполагается изменять в одностороннем порядке. "С точки зрения ОБСЕ, для долговременного урегулирования конфликта требуется участие и, в конечном счете, одобрение России", – добавила она.

Киевские власти начали в апреле на востоке Украины силовую операцию против недовольных февральским госпереворотом жителей. По данным ООН на 31 октября, жертвами конфликта стали более 4 тысяч мирных жителей, более 9 тысяч были ранены. При посредничестве России и ОБСЕ Украина и ополченцы Донбасса согласовали перемирие с 5 сентября. Минский протокол от 5 сентября обозначил общие договоренности, меморандум от 19 сентября – детали перемирия.

24.11.2014

РИА Новости <http://ria.ru/world/20141124/1034897713.html>

PARTEA II. CONFLICTE INTERNE ÎN ALTE ȚĂRI

Lecția IV CONFLICTUL DIN SIRIA

Этап I (подготовительный)

<http://intrips.ru/d1-81-d0-b8-d1-80-d0-b8-d1-8f/>

Фоновые знания:

1. Сирия: географическое положение, количество населения, политическое устройство, основные исторические факты.
2. История сирийского военно-политического конфликта.

1. Pronunțați corect următoarele îmbinări de cuvinte:

/ˈintreˈfortselerinsurˈdʒente ˈaleˈopozitsiej/, /biˈlantsulkonfrunˈtərilor dinˈsirija/, /ininsuˈrekijearˈmatə/, /miliˈoane depersone auˈnevoje deazuˈtoralimenˈtar/, /suntinredʒiˈstratsˈ inˈtsərileveˈtʃine/, /gruˈpərˈarˈmate/, /iʃˈpərəˈsiserəlokuˈintʃele/, /kapatʃiˈtateɑ deakonfirˈma ʃtiinˈtʃifik/

Între forțele insurgente ale opoziției, bilanțul confruntărilor din Siria, în insurecție armată, milioane de persoane au nevoie de ajutor alimentară, sunt înregistrați în țările vecine, grupări armate, își părăsiseră locuințele, capacitatea de a confirma științific.

2. Citiți și traduceți în limba rusă numele proprii:

Bashar Al-Assad, Hafez al-Assad, Ben Ali, Hosni Mubarak, Muammar Kadhafi, Ahmed Jarba, John Kerry, David Cameron.

3. Puneți verbele din paranteze la gerunziu:

A. Siria se confruntă, (a începe) din martie 2011, cu revolte reprimare violent.

B. Regimul a declanșat o reprimare brutală a opoziției, (a califica) opoziții drept "teroriști" și (a refuza) să admită existența unei revolte populare.

C. A cerut o "reuniune urgentă" a Consiliului de Securitate, (a susține) că bombardamentele s-au soldat cu victime.

D. Armata siriană a negat categoric un astfel de atac, (a afirma) că este vorba de acuzații "nef fondate".

E. Un purtător de cuvânt al premierului britanic David Cameron a declarat că Marea Britanie pregătește planuri pentru o posibilă acțiune militară ca răspuns la folosirea armelor chimice în Siria, (a preciza) că nu a fost luată încă nicio decizie.

F. „Nu putem negocia cu oameni care cer o intervenție militară în Siria”, a declarat Bashar Al-Assad, (a se referi) la Coaliția națională a opoziției siriene.

G. În Orientul Mijlociu există aceeași societate, aceeași ideologie, multe lucruri similare, aceleași triburi, (a călători) peste frontiere.

4. Citiți și încercați să rețineți:

a)

acuzatie, -ii (s.f.) – обвинение;
bilanș, -uri (s.n.) – баланс, итог;
capacitate, -ați (s.f.) – способность;
producitivitate; дееспособность;
civil (adj.) – гражданский, гражданский;
contestare, -ări (s.f.) – опровержение,
противостояние, сопротивление;
eventual (adj.) – возможный,
эventуальный;
grupare, -ări (s.f.) – группировка,
соединение;
inspector, -i (s.m.) – инспектор;

insurrecție, -ii (s.f.) – восстание;
masacru, -e (s.n.) – массовое избиение,
резня, бойня;
nefondat (adj.) – необоснованный;
необоснованно;
refugiat (adj.) – укрывшийся,
приютившийся, беженец;
a reprima (v.t.) – подавлять, усмирить,
пресекать;
a stabili, -esc- (v.t.) – устанавливать,
ввести, учредить;
a strămuta (v.t.) – переселять, менять
(решение).

b) a reprima violent o revoltă – жестоко подавить восстание;

un conflict armat – вооруженный конфликт;

o mișcare de contestare – движение сопротивления;

fără precedent – беспрецедентный;

o lege de urgență – закон о чрезвычайном положении;

un tribunal excepțional – особый трибунал;

o reprimare brutală – жестокие репрессии;

o revoltă populară – народное восстание;

o revoltă pașnică – мирное восстание;

o insurrecție armată – вооруженное восстание;

Observatorul sirian pentru drepturile omului – Наблюдательный совет по правам человека в Сирии;

un ajutor alimentară – продовольственная помощь;

un război civil – гражданская война;

o grupare armată – вооруженная группировка;

a folosi gaze toxice – использовать токсичные газы;

o reuniune urgentă – чрезвычайное заседание;

a nega categoric – категорически отрицать;

o acuzație nefondată – необоснованное обвинение;

Organizația Medici fără Frontiere – Организация «Врачи без границ»;
a da socoteală *pentru* ... – отвечать за...;
o acțiune militară – военные действия;

Этап II (работа с основным текстом)

5. Citiți textul 1:

Istoria conflictului din Siria după doi ani și jumătate de război

Siria se confruntă, începând din martie 2011, cu revolte reprimare violente și un conflict armat între forțele insurgente ale opoziției și serviciile de securitate subordonate regimului Bashar Al-Assad. Bilanțul confruntărilor este, potrivit estimărilor ONU, de cel puțin 100.000 de morți.

Mișcare de contestare fără precedent a început la 15 martie în Siria, după ce pe o pagină de Facebook, intitulată "Revoluția siriană împotriva lui Bashar al-Assad 2011", a fost lansat un apel la manifestații pentru „O Sirie fără tiranie, fără lege de urgență (din 1963) sau tribunale excepționale”.

Bashar al-Assad este președintele Siriei și secretarul regional al partidului Ba'ath. Tatăl lui, Hafez al-Assad, a condus Siria timp de 29 de ani până la moartea sa. Al-Assad a fost ales în 2000 și 2007, dar de fiecare dată fără opoziție.

Mișcarea de protest din martie cerea, fără succes, reforme democratice. Regimul a declanșat o reprimare brutală a opoziției, calificând sistematic opoziții și rebelii drept "teroriști" și refuzând să admită existența unei revolte populare. Contestarea populară s-a transformat apoi în insurecție armată.

După un an de zile bilanțul morților din Siria ajunsese la 8.500 de persoane, majoritatea civili, potrivit Observatorului sirian pentru drepturile omului. Cifrele la 15 martie 2011 erau: 8.500 morți, 1,5 milioane de persoane au nevoie de ajutor alimentar, 25.000 de refugiați sunt înregistrați în țările vecine și între 100.000 și 200.000 de persoane sunt strămutate în interiorul țării, potrivit ONU.

La 10 martie 2013, bilanțul războiului civil din Siria ajunge la 70.000 de morți și cel puțin 1 milion de refugiați, potrivit AFP. Reprimată dur de regim, revolta pașnică a sute de mii de sirieni s-a transformat treptat într-un conflict între serviciile de securitate subordonate regimului Bashar al-Assad și numeroase grupări armate insurgente.

În timp ce regimul Ben Ali din Tunisia și regimul egiptean condus de Hosni Mubarak s-au prăbușit după câteva săptămâni de proteste, iar Muammar Kadhafi a fost ucis într-un conflict armat, președintele Siriei, Bashar al-Assad pare să aibă șanse de a rămâne la putere după doi ani de conflict civil.

La 14 mai 2013, Observatorul Sirian pentru Drepturile Omului (OSDO) a publicat un bilanț potrivit căruia peste 94.000 de persoane au fost ucise în Siria de la începutul revoltelor împotriva regimului Bashar al-Assad, în martie 2011. Organizația mai anunțase că peste 4,2 milioane de persoane își părăsiseră locuințele din cauza conflictului și că existau 1,4 milioane de refugiați.

La 25 iulie 2013, ONU anunța că bilanțul violențelor din Siria depășește 100.000 de morți.

La 21 august 2013, au avut loc bombardamente violente împotriva bastioanelor rebelilor la periferia Damascului, în care cel puțin 100 de persoane au fost ucise. Opoziția a acuzat regimul lui Bashar al-Assad că a folosit gaze toxice, iar liderul său, Ahmed Jarba, a cerut o "reuniune urgentă" a Consiliului de Securitate cu privire la acest "masacru", susținând că bombardamentele s-au soldat cu 1.300 de morți. Armata siriană a negat categoric un astfel de atac, afirmând că este vorba de acuzații "nefondate". Organizația Medici fără Frontiere a anunțat că spitalele din Siria au tratat aproximativ 3.600 de pacienți cu "simptome neurotoxice" după acest atac. Potrivit organizației, pacienții au fost aduși la trei spitale din regiunea Damasc pe 21 august, în ziua în care insurgenții susțin că a avut loc atacul cu arme chimice. Însă organizația Medici fără Frontiere a comunicat că nu are capacitatea de a confirma "științific" utilizarea armelor chimice. În urma atacului, ONU a trimis experți în Siria pentru a stabili dacă au fost folosite gaze toxice.

Șeful diplomației americane, John Kerry, a afirmat luni, 26 august, că au fost folosite arme chimice în apropiere de Damasc la 21 august. Kerry a declarat că Siria va da socoteală pentru folosirea de arme chimice împotriva populației civile. Washingtonul analizează o eventuală intervenție militară împotriva regimului sirian.

Un purtător de cuvânt al premierului britanic David Cameron a declarat marți, 27 august că Marea Britanie pregătește planuri pentru o posibilă acțiune militară ca răspuns la folosirea armelor chimice în Siria, precizând că nu a fost luată încă nicio decizie.

Miercuri, 28 august, autoritățile britanice au declarat că nu va fi luată nicio decizie de intervenție militară până când nu vor avea rezultatele inspectorilor ONU.

29 august 2013

Autor: Cătălina Butan

<http://www.zf.ro/business-international/istoria-conflictului-din-siria-dupa-2-ani-si-jumatate-de-razboi-11279237>

7. Переводческий комментарий:

Значение отсутствия какого-либо признака, присущего субъекту, в русском языке часто передаётся словами с приставкой «бес/без», в румынском языке таким словам могут соответствовать в некоторых случаях сочетания существительных с предлогом «fără»⁴, например: *беспрецедентный* - *fără precedent*, *безуспешно* - *fără succes*, *беспредметный* – *fără obiect*; *беспилотный* – *fără pilot*; *беспосадочный (перелёт)* – *(zbor) fără escală*.

Однако такое значение может передаваться и другими способами, например, с помощью префиксов «ne» и «in»: *безосновательный* – *neîntemeiat*, *беспорядочный* –

⁴ Сравните с подобным явлением в испанском языке: В.А.Иовенко, *Общий перевод испанского языка*. Москва, 1999, стр.142.

neîntrerupt, безоговорочный – necondiționat, бесспорный – incontestabil, бездейственный – inactiv, а также конструкцией «lipsă de/lipsit de + существительное»: безнадзорность - lipsă de supraveghere, бесправие - lipsă de drepturi, бесцельный – lipsit de sens/scop.

8. Redați conținutul textului 1 în limba rusă.

Этап III (Упражнения для самостоятельной работы)

9. Exerciții de traducere:

Переведите с листа на русский язык в быстром темпе (зрительно-устный перевод):

- Vrei să îți exprimi libertatea de opinie? Provoacă lumea la dezbateri, adu argumente serioase, dar nu într-un mod atât de vulgar și lipsit de omenie.

- Atunci când trăiești într-un anumit fel pentru o perioadă de timp începi să crezi că aceasta este de fapt maniera corectă de a trăi. Dar, până să îți dai singur seama cât de lipsit de drepturi ești și unde îți este locul în structura societății, ai uneori nevoie să ți se spună acest lucru.

- Criza umanitară din Siria este fără precedent în istoria recentă, liderii țărilor din G-20 trebuie să găsească o soluție politică la criză, a declarat vineri la Sankt Petersburg secretarul general al Organizației Națiunilor Unite (ONU), Ban Ki-moon.

- Trupele ONU mobilizate pentru menținerea păcii în Platoul Golan au observat avioane fără pilot zburând în timpul atacului aerian efectuat duminică de Israel în Siria.

- Secretarul general ONU, Ban Ki-moon, îndeamnă autoritățile siriene să permită fără întârziere și în mod necondiționat accesul unei echipe de experți care să verifice dacă au fost utilizate arme chimice în conflictul sirian.

8. Redați în scris în limba română următoarele fraze:

A. Почти сразу после начала вооруженного противостояния между правительством и оппозицией в Сирии в марте 2011 г. началась консолидация многочисленных политических и военных группировок в стране и за ее пределами.

B. В 2011 году был создан Народный фронт за свободу и перемены - объединение партий и организаций внутренней умеренной сирийской оппозиции.

C. Основную финансовую помощь внешней сирийской оппозиции стали оказывать монархии Персидского залива, особенно Катар и Саудовская Аравия.

D. В Сирии насчитывается около 1 тыс. антиправительственных вооруженных формирований, в составе которых сражается, по оценкам, приблизительно 100 тыс. боевиков.

E. Сирийское правительство заявило о готовности провести мирные переговоры со своими противниками в российской столице, сообщает Los Angeles Times.

Этап IV (Отработка лексики и наращивание словарного запаса, отработка навыков перевода и трансформации с преподавателем)

10. Переведите устно на слух в высоком темпе:

a reprimă violent o revoltă – o revoltă pașnică – гражданская война – жестоко подавить восстание – Organizația Medici fără Frontiere – военные действия – o lege de urgență – o acuzație nefondată – o insurecție armată – жестокие репрессии – мирное восстание – un conflict armat – a nega categoric – использовать токсичные газы – Observatorul sirian pentru drepturile omului – o grupare armată – o mișcare de contestare – вооруженный конфликт – a da socoteală *pentru* – o reprimare brutală – un tribunal excepțional – закон о чрезвычайном положении – вооруженное восстание – un ajutor alimentar – необоснованное обвинение – вооруженная группировка – un război civil – a folosi gaze toxice – категорически отрицать – Наблюдательный совет по правам человека в Сирии – o reuniune urgentă – o acțiune militară – движение сопротивления – Organizația «Врачи без границ» – чрезвычайное заседание.

11. Переведите текст № 1 устно на слух.

12-1. Отработка навыков устного последовательного перевода. Двухязычное интервью предлагается для перевода одному (с русского на румынский и с румынского на русский) или двум студентам (один переводит с русского на румынский, другой – с румынского на русский).

Întrebarea 1: - Aș vrea să încep întrebându-vă despre război. A început acum aproape patru ani și cunoașteți statisticile: peste două sute de mii de oameni uciși, un milion de răniți și peste trei milioane de sirieni au părăsit țara, conform UN. Forțele dumneavoastră de asemenea au suferit pierderi majore. Războiul nu poate dura la nesfârșit. Cum vedeți sfârșitul războiului?

Președintele Assad: - Все войны в любой точке мира заканчиваются политическим урегулированием, потому что сама по себе война не является решением. Война - это один из инструментов политики. Поэтому и заканчивается она политически. Так нам кажется, если говорить коротко.

Întrebarea 2: - Nu credeți că acest război se va încheia militar?

Președintele Assad: - Нет. Все войны заканчиваются политическим урегулированием.

Întrebarea 3: - Țara dumneavoastră este din ce în ce mai mult împărțită în trei mini-state și am putea spune: unul este controlat de guvern, unul de Statul Islamic din Iraq și Siria ISIS și altul de opoziția sunnită și kurdă. Cum veți reuni Siria?

Președintele Assad: - Во-первых, это неточное представление, потому что нельзя говорить о мини-государствах, не упоминая людей, живущих на их территории. Сирийский народ по-прежнему за единство Сирии, и он по-прежнему поддерживает правительство. Те группировки, о которых вы говорите, контролируют некоторые районы, но они перемещаются с одного места на другое, и четких разделительных линий между различными силами нет. Иногда они смешиваются друг с другом, иногда передвигаются. Но главный вопрос — это вопрос о населении. Население по-прежнему поддерживает правительство независимо от того, пользуется оно их политической поддержкой или нет. Я имею в виду, что оно поддерживает государство как представителя единства Сирии. Так что пока сирийский народ верит в единство, любое правительство и любой руководитель может объединить страну. А если народ разделится на две, три или четыре группы, объединить нашу страну не сможет никто. Так мы на это смотрим.

Întrebarea 4: - Credeți că sunniții și kurzii încă mai cred într-o Sirie unită?

Președintele Assad: - Если вы сейчас пройдетесь по Дамаску, то увидите все многоцветье нашего общества, живущего вместе. Поэтому раскол в Сирии имеет не религиозную и не этническую основу. Даже в курдских районах, о которых вы говорите, у нас два разных цвета: у нас там арабов больше, чем курдов. Так что дело не в этнической

принадлежности, дело в тех фракциях и группировках, которые удерживают некоторые районы военными средствами.

Întrebarea 5: - Acum un an atât opoziția cât și guvernele străine insistau să renunțați la putere ca o condiție a negocierilor. Acum nu mai cer acest lucru. Diplomații urmăresc astăzi o formă de interimat în care să păstrați și dvs un rol. Chiar astăzi, New York Times a publicat un articol în care a vorbit despre susținerea Statelor Unite pentru inițiativele de pace ale Rusiei și Națiunilor Unite. Articolul se referă la ”retragerea tăcută de către Occident a solicitărilor sale ca președintele sirian să renunțe imediat la putere.” Având în vedere această modificare în atitudinea Occidentului, sunteți acum mai deschis unei soluții negociate a conflictului care să ducă la o tranziție politică?

Președintele Assad: - Мы были готовы к этому с самого начала. Мы в Сирии вели диалог со всеми сторонами. Говоря о сторонах, я имею в виду не только политические партии: это и партии, и течения, и некоторые личности, и любые политические образования. Мы внесли изменения в конституцию, мы открыты для чего угодно. Но когда вы хотите что-то сделать, то думать надо не об оппозиции и не о правительстве. Думать надо о сирийцах. Иногда существует большинство, не принадлежащее ни к одной стороне. Поэтому, когда вы хотите осуществить перемены, говоря об общенациональной проблеме, свое слово должен сказать каждый сириец. Когда вы ведете диалог, это должен быть диалог не между правительством и оппозицией, это должен быть диалог между различными сирийскими сторонами и образованиями. Таково наше мнение о диалоге. Это первое. Второе. Какое бы решение вам ни хотелось принять, в итоге вам все равно надо обратиться к народу через референдум, потому что речь идет о конституции, об изменении политической системы и прочее. Надо обращаться к сирийскому народу. Поэтому ведение диалога отличается от принятия решений, которые должны приниматься не правительством и не оппозицией.

12-2. Дополнительное упражнение. Является логическим продолжением упражнения 12-1, основано на принципе обратного перевода. Используется при самостоятельной работе и при необходимости дополнительной тренировки лексики и навыков устного последовательного перевода.

Întrebarea 1: - Я бы хотел начать с вопроса о войне. Она длится уже почти четыре года, и вы знаете цифры статистики: более 200 тысяч человек убиты, миллион раненых, а три с лишним миллиона сирийцев покинули страну, о чем заявляет ООН. Ваши войска также понесли тяжелые потери. Как вам видится окончание этой войны?

Președintele Assad: - Toate războaiele, oriunde în lume au sfârșit în trecut cu o soluție politică, pentru că războiul în sine nu este soluția. Războiul este unul dintre instrumentele politicii. Așa că sfârșești cu o soluție politică. Așa vedem noi lucrurile. Așa este pe scurt.

Întrebarea 2: - То есть, вы не считаете, что эта война закончится военными средствами?

Președintele Assad: - Nu. Orice război se sfârșește cu o soluție politică.

Întrebarea 3: - Ваша страна все больше раскалывается на три мини-государства. Одно контролируется правительством, одно ИГИЛ и «Джабхат ан-Нусра», и еще одно — наиболее светскими суннитами и курдской оппозицией. Как вы сможете снова объединить Сирию?

Președintele Assad: - În primul rând imaginea aceasta nu este corectă pentru că nu se poate vorbi de mini-state fără a vorbi de oamenii care trăiesc în ele. Poporul sirian este în continuare pentru unitatea Siriei. Ei susțin în continuare guvernul. Facțiunile⁵ la care faceți referire controlează anumite zone, dar se mută dintr-un loc într-altul. Nu sunt stabile și nu au linii clare de demarcație între diversele forțe. Uneori se contopesc și se mută în altă parte. Dar principala chestiune este legată de populație. Populația sprijină statul, indiferent dacă îl sprijină politic sau nu. Vreau să spun că ei sprijină statul ca reprezentant al unității Siriei. Asta vreau să spun prin sprijinul pentru stat. Atâta vreme cât poporul sirian crede în unitate, orice guvern și orice oficial poate

⁵ **Facțiuni, facțiuni**, s. f. Grup de persoane unite pe baza unor interese politice comune (și care de obicei se manifestă prin violență); partidă. (<https://dexonline.ro/definitie/fac%C8%9Biune>)

unifica Siria. Dacă oamenii sunt divizați în două, trei sau patru grupuri, nimeni nu poate unifica această țară. Așa vedem noi lucrurile.

Întrebarea 4: - Вы действительно считаете, что сунниты и курды до сих пор верят в единую Сирию?

Președintele Assad: - Dacă mergeți acum la Damasc, puteți vedea toate "culorile", să spunem, societății noastre trăind împreună. Deci diviziunile în Siria nu sunt pe baze sectariene sau etnice, chiar în zona kurdă despre care vorbiți, avem două "culori" diferite: avem arabi mai mulți decât kurzi, deci nu este vorba de etnicitate. Este vorba despre facțiunile care controlează militar anumite zone.

Întrebarea 5: - Год назад и оппозиция, и иностранные государства настаивали на вашей отставке как на предварительном условии для начала переговоров. Они больше на этом не настаивают. Дипломаты сейчас ищут некое промежуточное решение, которое позволило бы вам сохранить определенную роль. Только сегодня New York Times опубликовала статью, в которой говорится, что Соединенные Штаты все больше поддерживают мирные инициативы России и ООН. В статье есть ссылка на «тихий отказ Запада от своих требований о немедленной отставке сирийского президента». Учитывая такие сдвиги в позициях Запада, проявляете ли вы больше готовности к переговорному урегулированию конфликта, которое приведет к переходному политическому периоду?

Președintele Assad: - Încă de la început noi am fost deschiși. Ne-am angajat în dialog cu fiecare parte din Siria. Parte nu înseamnă doar partid politic, ci și curent, sau personalitate, poate fi orice entitate politică. Am modificat Constituția și suntem deschiși la orice. Dar când vrei să faci ceva, nu este vorba de vreo poziție, sau despre guvern, este vorba de sirieni. Uneori ai o majoritate care nu aparține niciunei părți. Așa că atunci când vrei să faci o schimbare, atâta vreme cât vorbești despre o problemă națională, orice sirian trebuie să aibă un cuvânt de spus. Când ai un dialog, nu este între guvern și opoziție, este între diversele părți și entități siriene. Așa privim noi dialogul. Asta în primul rând. În al doilea rând, oricare ar fi soluția pe care vrei să o iei, la final trebuie să ceri și părerea poporului prin referendum, pentru că vorbești de Constituție, de schimbarea sistemului politic. Trebuie să te întorci la poporul sirian. Astfel, angajarea într-un dialog este diferită de luarea unei decizii, care nu este luată de guvern ori opoziție.

<http://www.ziaristionline.ro>

<http://inosmi.info/govorit-prezident-sirii.html>

Lecția V. CONFLICTUL DIN IRAK

Этап I (подготовительный)

http://news.bbc.co.uk/hi/russian/special_report/bbcussian/2002_07/new...

Фоновые знания:

1. Ирак: географическое положение, количество населения, политическое устройство, основные исторические факты.
2. История иракского военно-политического конфликта.

1. Pronunțați corect următoarele îmbinări de cuvinte:

/dife'riteinsti'tutsij irak'jene/, /konstitu'ireã noijkoa'litsij guvernamen'tale/,
/'səf'konsoli'deze legə'turilet'ri'bale/, /reinteg'rinduse in'fosteleorgani'zatfij/, /ope'ratfij
de'kontrainsur'dʒentfə/, /deter'jo'rareã'stərij desekuri'tate/, /egzatfer'bareã
ten's'ju'nilorin'terne/

Diferite instituții irakiene, constituirea noii coaliții guvernamentale, să-și consolideze legăturile tribale, reintegrându-se în fostele organizații, operații de contrainsurgență, deteriorarea stării de securitate, exacerbarea tensiunilor interne.

2. Citiți și traduceți în limba rusă numele proprii:

Nuri al-Maliki, Tarek Hashemi, Saddam Hussein, Mohammed Reza Pahlavi, Salman bin Abdulaziz al Saud, Abdel Fattah Saeed Hussein Khalil el-Sisi, Hassan Rohani, Ruhollah Musavi Khomeini.

3. Deschideți parantezele:

(Diferit) instituții irakiene, statisticile oficiale au cifre mai mici decât (celălalt), constituirea (nou) coaliții guvernamentale, eliberarea a (câtva) mii de deținuți din închisori, mulți dintre (acest) reintegrându-se în (fost) organizații din care făceau parte, conform (ultim) statistici, ca urmare a (puternic) opțiuni militare.

4. Citiți și încercați să rețineți:

a)	
acerb (adj.) – беспощадный, суровый, упорный, настойчивый;	fragilitate, -ăți (s.f.) – хрупкость, ломкость;
comportamente=comportare, -ări (s.f.) – поведение, образ действия;	opțiune, -i (s.f.) – выбор;
deteriorare, -ări (s.f.) – повреждение, авария, поломка;	precar (adj.) – нестабильный, тяжелый;
deținut (adj), (s.) – задержанный, арестованный;	a recâștiga (v.t.) – возобновить;
exacerbare, ări (s.f.) – обострение;	realizare, -ări (s.f.) – реализация, достижение, завоевание;
închisoare, -ori (s.f.) – тюрьма, заключение;	stringent (adj.) – крайний, неотложный, безотлагательный.

- b) statistici oficiale – официальная статистика;
o instituție neguvernamentală – неправительственная организация;
din motive obiective – по объективным причинам;
ministru al apărării – министр обороны;
ministru de interne – министр внутренних дел;
ministru al securității naționale – министр национальной безопасности;
a ocupa funcțiile de – занимать должности;
a-și intensifica acțiunile – активизировать действия;
legături tribale – племенные связи;
armată de ocupație – оккупационные войска;
o operație de contrainsurgență – операция против повстанцев;
tensiunile politice și sectare – политическая и межконфессиональная напряженность;
condamnarea la moarte – приговор к смертной казни;
declarație de independență – декларация о независимости;
a menține situația sub control – держать ситуацию под контролем;
asigurarea energiei electrice pentru populație – обеспечение населения электроэнергией;

a soluționa în mod pașnic – решить мирным путем;

Этап II (работа с основным текстом)

5. Citiți textul 1:

Irak – instabilitatea internă și situația din Orientul Mijlociu

La aproape un an de la retragerea trupelor americane din Irak (decembrie 2011) situația de securitate internă din această țară rămâne precară, statisticile oficiale arătând că luna iulie 2012 a fost cea cu cele mai multe victime - 324, după august 2010, când numărul acestora a fost de 426. Desigur, ca și până acum, cifrele oferite de diferite instituții irakiene, internaționale sau neguvernamentale diferă, din diferite motive, mai mult sau mai puțin obiective. De la sfârșitul anului 2010 statisticile oficiale au cifre mai mici decât celelalte (excepție fiind tocmai luna iulie 2012 când acestea sunt foarte apropiate) și nu știm sigur dacă constituirea noii coaliții guvernamentale conduse de premierul Nuri al-Maliki - în care acesta ocupă și funcțiile de ministru al apărării, de interne și al securității naționale, are cumva o legătură cu aceste cifre.

După datele publice, cea mai importantă forță antiguvernamentală, Al Qaida din Irak (AQI), și-a intensificat acțiunile, propunându-și să atace instituțiile guvernamentale, să-și consolideze legăturile tribale și să-și recâștige bazele tradiționale de acțiune. La această situație a contribuit și eliberarea a câtorva mii de deținuți din închisori, după retragerea trupelor americane, mulți dintre aceștia reintegrându-se în fostele organizații din care făceau parte, fie ca urmare a puternicei opțiuni militate, fie deoarece nu și-au putut găsi o viață socială normală. Forțele de securitate irakiene, care împreună cu poliția de frontieră numără circa 645.000 de militari, au revenit la tactici vechi, cu caracter reactiv, cum ar fi arestări numeroase după atacuri, sau comportamentele unei armate de ocupație în zonele sunite și mai puțin operații de contrainsurgență, așa cum au învățat de la trupele americane. Desigur, tensiunile politice și sectare au avut rolul lor în deteriorarea stării de securitate, dar în același timp credem că AQI și celelalte grupări militante nu reușesc să fie un pericol major pentru conducerea centrală de la Bagdad, dar nici forțele de securitate nu au reușit să prevină vreo acțiune majoră a acestora.

Fragilitatea Irakului este dată și de lupta politică acerbă dintre premierul Nuri al-Maliki și rivalii săi suniți din coaliția parlamentară Iraqiya, precum și tensiunea crescută în unele părți ale populației de origine kurdă. Condamnarea la moarte, la începutul lunii septembrie a.c. a fostului vice-președinte sunit Tarek Hashemi (refugiat în Turcia) este un element de tensiune internă, la care mai putem adăuga și semnarea la 15 august, de către Chevron, Total și Gazprom, a unor proiecte petroliere cu autoritatea semi-autonomă a Kurdistanului, fără acordul guvernului central de la Bagdad. Principalele conflicte rămân cele suniți-șiiți, arabi-kurzi și inter-șiiite, care ar putea duce la o reînflamare a spiritelor, retragerea din sistemul politic sau chiar declarații de independență, complicate și influențate de evoluții regionale care nu pot decât contribui la exacerbarea tensiunilor interne.

Notăm totuși și unele realizări ale guvernului de la Bagdad, cum ar fi faptul că la 10 august, pentru prima oară după 1980, Irakul a reușit să depășească Iranul în producția petrolieră, ajungând pe locul doi în cadrul OPEC, cu o producție de 2,6 milioane barili/zi, față de media de 2,2 miliarde barili/zi în 2011. Inflația a fost menținută sub control, din ianuarie 2009 și până în prezent în jurul a 1.170 dinari/1\$ SUA. Investițiile străine în 2011 au totalizat 55,67 miliarde \$, pe primele locuri fiind Coreea de Sud (21,5% din total), SUA (12,4%), Marea Britanie (7,4%), urmate de Olanda, Turcia, Germania și China. Rămân însă departe de a fi soluționate probleme economice stringente, cum ar fi șomajul -15%, sărăcia - 25% din populație trăiește sub limita de sărăcie, corupția - Irakul este pe locul 8 din lume conform ultimei statistici a Transparency International. Nu s-a găsit încă soluția asigurării energiei electrice pentru populație, la periferia Bagdadului aceasta este furnizată doar 4 - maxim 8 ore pe zi, iar în zonele de provincie situația este cel puțin la fel de gravă.

După mai bine de 30 de ani de războaie, sancțiuni, ocupație și conflicte interne, în condițiile situației actuale tensionate din Orientul Mijlociu, pentru Irak va fi foarte dificil să-și găsească echilibrul intern și o poziție externă conformă cu potențialul său în viitorii ani. Rămâne să vedem în ce mod conducerea de la Bagdad va reuși să soluționeze în mod pașnic conflictele interne, pentru a asigura unitatea țării, perioada până la alegerile parlamentare din 2014 fiind deosebit de importantă în asigurarea stabilității.

Corneliu PIVARIU

<http://www.ingepo.ro/materiale/574/punct-de-vedere-la-pulsul-geostrategic-129---irak--instabilitatea-interna-si-situatia-din-orientul-mijlociu>

6. Комментарий к тексту:

«Средний Восток» - условное наименование района Западной Азии, расположенного между Европой и Пакистаном; иногда, особенно в английской и американской литературе, заменяет собой термин Ближний Восток, но чаще понимается как обозначение совокупности стран Ближнего Востока вместе с Ираном и Афганистаном и поэтому большей частью применяется не отдельно, а в составе объединенного термина «Ближний и Средний Восток».⁶

7. Переводческий комментарий:

1. В некоторых случаях при переводе наблюдается несовпадение категории числа имен существительных, например: *statistici oficiale* – официальная статистика, *vehicule armate* – военная техника, *a stârni un val de îngrijorări* – вызвать волну беспокойства, *forță antiguvernamentală* – антиправительственные силы, *în marja summitului* – в кулуарах саммита, *o reprimare brutală* – жестокие репрессии, *o acțiune militară* – военные действия, *în cadrul* – в рамках.

2. В румынском языке слову «операция» соответствует две лексические единицы: «operație» и «operațiune». Первое чаще всего обозначает «медицинскую операцию», «математическую операцию», например: „*Premiera medicală în Brașov: Operație de înlăturare a polipilor și inserție de aeratoare transtimpanale realizată la Spitalul MedLife...*” (или „*Puneți între cifrele de mai jos orice operație matematică cunoscută pentru a avea următoarele egalități: 1 1 1=6 ...*”). Существительное «operațiune», как правило, обозначает

⁶ Большая советская энциклопедия. — М.: Советская энциклопедия 1969—1978

«военную операцию», «финансовую», «банковскую операцию», например: „*Autoritățile de la Kiev au dat ordinul oficial pentru lansarea unei operațiuni militare de anvergură practic pe toată linia de contact" dintre forțele ucrainene și rebelii prorusi*”, „*Operațiunile de piață monetară (operațiuni open market) reprezintă cel mai important instrument de politică monetară al BNR*”. Однако в таких сочетаниях, как «teatrele de operații», «o operație de contrainsurgență» используется существительное с суффиксом -ie, кроме того, наряду с сочетанием «o operațiune specială», встречается «o operație specială».

8. Redați conținutul textului 1 în limba română.

Этап III (Упражнения для самостоятельной работы)

9. Exerciții de traducere:

a) *traduceți:*

- o operație de contrainsurgență
- o operațiune specială
- o operațiune anti-teroristă/ anti-tero
- o operațiune militară
- o operațiune de represalii
- o operațiune ofensivă

b) *completați spațiile punctate cu variante potrivite și traduceți:*

- Campaniile pentru operații speciale - cum ar fi operațiile (COIN) - intră în mod obișnuit sub incidența operațiilor desfășurate la nivel operativ.
- O vastă a avut loc joi în mai multe orașe din Belgia, soldându-se cu uciderea a doi presupuși jhadiști.
- Folosind aviația pentru a trage asupra localităților civile, regimul de la Kiev a lansat distrugând ultima speranță privind viabilitatea acordului de la Geneva.
- Israelul a lansat o amplă împotriva Fâșiei Gaza, pe termen nedefinit, și ar putea decide să o continue cu o ofensivă terestră.
- Actuala israeliană numită *Protective Edge*, începută la 8 iulie a.c., este a treia misiune întreprinsă în ultimii șase ani de forțele israeliene, în Fâșia Gaza, împotriva Hamas.
- Cazul Toni Grebla este o dusă la bun sfârșit de Serviciul Român de Informații și are ca scop eliminarea unei grupări de politicieni români aflați sub influența Rusiei...
Lumea medicală explică motivul datorită căruia de bypass este atât de populară, chiar dacă aceasta nu pare să fie utilă unui procent mare de pacienți.
Să scrie rezolvarea unei probleme sub forma unui exercițiu cu mai multe, folosind și paranteze rotunde.

10. Переведите первую часть статьи письменно, используя следующие слова и выражения (общие для первой и второй части статьи):

A încheia contractele de furnizare a petrolului, excluderea/prevenirea confruntării militare, se află sub presiune din partea conducerii, a susține pe adversarii cuiva, operațiunile la sol, atacuri aeriene, arme de distrugere în masă, consolidarea islamismului radical, sprijinul Comunității Europene, divizarea Irakului.

1) Происходящие в Ираке события можно определить как наступления вооруженной террористической экстремистской исламистской группировки. Она воспользовалась имеющимся конфликтом между частью суннитских племен и

центрального правительства Ирака, получила частичную поддержку этих племен и провела наступление на центральные районы страны. Группировка ИГИЛ была создана в 2006 году для борьбы против оккупации Ирака США и их союзниками.

Шиитские политические силы стоят во главе страны, играют ведущую роль в руководстве, курды - фактически независимое государство, имеющее свое правительство, свои вооруженные силы, компании, которые имеют право заключать договоры, в частности, по поставкам нефти. Суннитское население Ирака – это политические и социальные силы, которые очень слабо представлены в руководстве страны и находятся под давлением со стороны шиитского руководства.

Суннитские силы поддерживают некоторые государства Персидского залива - Катар, Саудовская Аравия - эти данные не подтверждены, но очевидны. Это связано с противостоянием шиитов и суннитов, которое давно идет в мусульманском мире.

Для предотвращения военной конфронтации в Ираке необходимо: участие суннитской составляющей в правительстве, поддержка ею руководства и армии Ирака для противостояния террористической группировке ИГИЛ, участие международного сообщества в объединении против ИГИЛ.

Но отношения великих мировых держав к этому конфликту в Ираке - достаточно сложный вопрос. Так, США, с одной стороны, объявляют о борьбе с терроризмом. С другой стороны, и поддерживают суннитские радикальные группировки, которые воюют в Сирии, тем самым поддерживая и группировку ИГИЛ – ведь часть из них воюет в Сирии против режима Башара Асада. Спорно и то, что, поддерживая борьбу против ИГИЛ, они отказались от наземной операции, и, заявляя об ударах с воздуха, тоже пока ничего не предпринимают.

Этап IV (Отработка лексики, навыков перевода и наращивание словарного запаса)

10. Переведите вторую часть статьи устно с листа (зрительно-устный перевод):

2) В начале вторжения в Ирак США поддерживали шиитов, которые противостояли тогда Саддаму Хуссейну. Шиитское правительство, приведенное американцами в Багдад под руководством аль-Малики – это правительство, которое поддерживалось США. Но как только это правительство стало сближаться с Ираном, США стали поддерживать их оппонентов-суннитов. Сейчас они говорят о том, что в иракском руководстве необходимо суннитское представительство.

Сегодняшний конфликт имеет прямую связь с событиями 2003 года, об этом неоднократно говорили эксперты. Напомню, что тогда вторжение было проведено без санкции ООН, под предлогом поиска оружия массового поражения в Ираке. Его не нашлось, и США представили свое вторжение как борьбу за демократию. В результате Ирак как государство было уничтожено и создавалось заново – сейчас оно слабое, в нем происходят межконфессиональные конфликты. Усиление радикального исламизма – тоже следствие событий 2003 года.

Группировка ИГИЛ, объявившая о создании исламского государства в Ираке – это действительно серьезный фактор, который может привести к разделению Ирака на несколько частей. Вполне возможно, Исламское государство будет создаваться со своими паспортами и валютой. Чтобы противостоять ИГИЛ, сил недостаточно - здесь нужна поддержка европейского сообщества.

Сколько продлится этот конфликт и когда он закончится, сказать сложно. Произойдет ли раскол Ирака или удастся сохранить единство страны - хотя бы его суннитско-шиитской части – тоже большой вопрос.

11. Сравните тексты статей (интервью), найдите эквиваленты, примеры трансформации. Используйте приведённые тексты для отработки навыков устного последовательного перевода.

<p>„Primăvara arabă” a început în Irak</p> <p>Măine începe la Bagdad Summitul Ligii Arabe. Tema principală a întâlnirii va fi situația din Siria, unde „Primăvara arabă” s-a oprit la jumătate de drum. În mod ironic, întâlnirea unde se va discuta despre consecințele „Primăverii arabe” se va ține într-unul din fostele palate ale lui Saddam Hussein.</p> <p>„Primăvara arabă” a început acum nouă ani în Irak, a declarat într-un interviu pentru Vocea Rusiei Iskandar Kfuri Bushra Khalil, cea care l-a apărut pe Saddam Hussein la tribunal. Ea nu a fost numai avocatul, dar și confidentul fostului președinte irakian. Bushra Khalil a trăit împreună cu „clientul” său momente tragice din ziua începerii procesului, până înainte de data execuției. Iată cum își amintește aceasta evenimentele petrecute: „Saddam mi-a dat multe scrisori adresate mai multor persoane politice. Erau scrisori, sau mai bine spus, mesaje orale de persuasiune. Aceste mesaje erau adresate poporului irakian pentru a rezista și secretarului general al Hezbollah, Hassan Nasrallah, care era considerat unul dintre adevărații luptători ai lui Hussein în Orientul Mijlociu”.</p> <p><i>I.Kfuri:</i> A cerut ceva înainte de execuție pentru el? <i>B.Halil:</i> Nu am auzit nici o cerere referitoare la persoana lui. Absolut nimic, cu excepția datoriei publice. În orice caz, el așa a dorit să fie privit de poporul său. Saddam nu s-a văzut ca soț, tată sau bunic, ci s-a poziționat ca părinte al națiunii. Cel mai mult el era îngrijorat de viitorul poporului irakian și în general de viitorul arabilor. Pot doar să adaug că lui Saddam i s-a prezentat o propunere care l-a făcut să se gândească mult: eliberarea sa, permisiunea de a trăi într-una din țările arabe (se presupunea în Qatar) cu condiția încetării rezistenței și apelului direct la poporul irakian cu privire la aceasta. Desigur, acesta a refuzat.</p> <p><i>I.Kfuri:</i> Ce a rămas „în spatele scenei”? Ce alte evenimente s-au întâmplat și care în mod nemeritat au rămas în umbră? Merită menționate? <i>B.Halil:</i> Pentru prima dată vorbesc public despre aceasta. Saddam Hussein l-a ajutat material pe Slobodan Miloševici când acesta a apărut în fața tribunalului de la Haga. Întregul proces al lui Miloševici a necesitat cheltuieli mari. Serviciile de avocatură erau scumpe, iar Saddam, anticipând viitoare evenimente, a decis să-l sprijine pe fostul președinte al Iugoslaviei. Trebuie să mai explic ce l-a motivat pe Saddam Hussein? A prevăzut el oare situația care a apărut acum în țările arabe și doctrinele geo-politice din lume? Violarea suveranității a început cu Iugoslavia. Toate evenimentele ulterioare, care ca un tsunami au măturat întreg</p>	<p>«Арабская весна» началась с Ирака</p> <p>В Багдаде начинается саммит Лиги арабских государств, темой которого станет ситуация в Сирии, где на полпути остановилась «арабская весна». По иронии судьбы встреча пройдет в бывшем дворце Хусейна.</p> <p>"Арабская весна" началась 9 лет назад именно в Ираке, сказала в интервью «Голосу России» бывший адвокат Садама Хусейна. В эксклюзивном интервью бейрутскому корреспонденту «Голосу России» г-жа Бушра Халиль рассказала о том, как лично она воспринимает "арабскую весну". А также о том, как её самый знаменитый клиент воспринял сообщение о вынесенном ему смертном приговоре: Саддам передал через меня множество писем, адресованных различным политическим деятелям. Были письма, были и устные послания – на словах. Эти устные обращения были адресованы иракскому народу, иракскому сопротивлению. Отдельное послание было обращено генеральному секретарю "Хезболла" Хасану Насрулле, которого считал выдающимся лидером регионального масштаба.</p> <p>- Просил ли он что-то для себя лично перед казнью? - Я не слышала никаких просьб, касавшихся его лично. Абсолютно ничего – только политические послания. Саддам не видел себя ни мужем, ни отцом, ни дедом, а позиционировал себя как "отца нации", народа и арабов в целом. Во всяком случае, именно такой образ он сам для себя выбрал. Что касается его личной судьбы... Могу вам рассказать, что Саддаму поступило одно предложение, которое многих на его месте заставило бы задуматься. Ему было предложено освобождение с последующим проживанием в одной из арабских стран (предположительно в Катаре) при условии прекращения сопротивления оккупации и прямого обращения к народу Ирака об этом. Естественно, он отказался.</p> <p>- Что еще осталось "за кадром"? Какие ещё события того времени ушли в тень – или, может быть, вообще неизвестны пока широкой публике? - Впервые говорю об этом публично: Саддам Хусейн помогал материально Сlobодану Милошевичу, когда тот предстал перед Гаагским трибуналом. Ведь процесс требовал от Милошевича, кроме всего прочего, больших расходов, адвокатские услуги стоили дорого, и Саддам Хусейн решил поддержать свергнутого президента Югославии. Что им двигало при этом – я не знаю. Предвидел ли он ситуацию, которая сложится потом с самим Ираком, с другими арабскими, да и прочими странами? Не могу сказать. Но могу сказать, что Саддам глубоко переживал поправление суверенитета Югославии, считал это</p>
--	--

continentul, o dovedesc.

I.Kfuri: Cum evaluați situația actuală din Orientul Mijlociu?

B.Halil: Nouă ani mai târziu nu pot spune decât că evoluțiile de facto din Irak au marcat începutul modificărilor ulterioare, numite drept „primăvara arabă”. Din toate locurile au venit „islamiști” care nu au de a face cu islamul ca bază teologică. De secole islamul cheamă la unitate și fraternitate între oamenii de diferite credințe, aceasta nu este religia teroriștilor sângeroși care îndeplinesc voința altcuiva...

I.Kfuri: Pornind de la cele sus menționate, cum evaluați în general poziția Rusiei și acțiunile acesteia, în criza Orientului Mijlociu?

B.Halil: Respect și remarc poziția Rusiei în acest sens. Este o politică echilibrată și o abordare de perspectivă a problemei. De multe secole nu au existat tensiuni ruso-arabe. Aici în Orient Rusia este percepută ca un prieten, iar apoi ca partener. Înseamnă foarte mult. Dacă e să vorbim limbajul intereselor, avem interese comune cu rușii, și pentru a folosi o figură de stil suntem în „aceeași oală”. Pot spune cu certitudine că, în prezent, Rusia s-a întors în arena internațională ca un jucător strategic cu drepturi depline, a cărei opinie va fi luată în considerare. http://romanian.ruvr.ru/2012_03_29/70000430/

sвоего рода пробой сил. Что же, последующие события, как цунами, распространившиеся по всем континентам, подтверждают его мнение.

- А как вы лично оцениваете сегодняшнюю ситуацию на Ближнем Востоке?

- Спустя девять лет после вторжения в Ирак я могу констатировать: де-факто события в Ираке положили начало позднейшим событиям, именуемым "арабской весной". А именно - повсеместному приходу к власти исламистов, которые не имеют на самом деле ничего общего с исламом как теологической базой. Потому что ислам веками призывает к единению и братству людей различных конфессий, это не религия террористов, выполняющих чужую волю.

- А что бы вы могли сказать в этой связи о позиции России относительно нынешних событий?

- Позиция России, на мой взгляд, заслуживает уважения. Это взвешенная и дальновидная политика – и такой она является традиционно. На протяжении многих веков между арабами и русскими никогда не возникало конфликтов. И здесь, на Востоке, принято воспринимать Россию прежде всего как друга, а потом уже как партнёра. Это дорогого стоит. Если же говорить об объективных интересах, то у нас с русскими они общие, и, если выразиться образно, мы "в одном окопе". Я могу с уверенностью сказать, что сейчас Россия вернулась на международную арену как полноценный стратегический игрок, с мнением которого придётся считаться.

Беседовал Искандар Кфури

http://www.info-islam.ru/publ/intervju/arabskaja_vesna_nachalas_s_irak/a/4-1-0-13970

Lecția VI. CONFLICTUL TRANSNISTREAN

Этап I (подготовительный)

Фоновые знания:

1. Приднестровье и Молдавия: географическое положение, количество населения, политическое устройство, основные исторические факты.
2. История приднестровского военно-политического конфликта.

<http://www.kommersant.ru/doc/2210821>

1. Pronunțați corect următoarele îmbinări de cuvinte:

/situ'atsija din'zurulkon'fliktuljtransnistrean/, /kij'i'nøul akritikat atfastøde'tfizije/, /mili'tarijmoldo'veni 'trebujesø'fije'gata/, /insti'geazø la'urø/, /søf'indepli'nøaskø mi'sijunøa/, /vitfepre'mjærulrespon'sabil 'pentrureinteg'rare/, /jæsteoak'tsijunø provoka'toare/

Situația din jurul conflictului transnistrean, Chișinăul a criticat această decizie, militarii moldoveni trebuie să fie gata, instighează la ură, să-și îndeplinească misiunea, vicepremierul responsabil pentru reintegrare, este o acțiune provocatoare.

2. Citiți și traduceți în limba rusă denumirile toponimice:

Transnistria, Nistru, Tiraspol, Varnița, Dubăsari, Grigoriopol, Bender, Tighina, Slobozia, Cahul, Chișinău, Bălți, Vadul lui Vodă.

3. Pozitionați corect adverbele din paranteze în următoarele propoziții:

A. (*acum*) Situația din jurul conflictului transnistrean s-a agravat după ce, 10 zile, Evgheni Șevciuk a semnat legea privind hotarul de stat al regiunii separatiste.

B. (*doar*) Noi suntem guvernul care încercăm să soluționăm conflictul în cauză prin metode /diplomatice/ și prin metode pașnice.

C. (*mai*) Ministrul Vitalie Marinuță a spus că nu regretă declarațiile făcute.

D. (*tot*) După intervenția serviciilor de pază, ședința a fost reluată cu ușile închise.

E. (*mai*) Tiruri nu au fost auzite după ora locală 18.00 la Donețk.

F. (*totuși*) Notăm și unele realizări ale guvernului de la Bagdad.

4. Citiți și încercați să rețineți:

a) actor,-i (s.m.) – (зд.) актер, деятель; a agrava (v.r.) – ухудшаться, осложняться; demisie, -ii (s.f.) – отставка, увольнение; a dezavua, -ez- (v.t.) – выразить недовольство, дезавуировать; exercițiu, -ii (s.n.) – исполнение (обязанностей);	a instiga (v.t.) – подстрекать, побуждать; a merita (v.t.) – заслуживать, стоить; a solicita (v.t.) – ходатайствовать, хлопотать; a sugera, -ez- (v.t.) – внушать, побуждать; a riposta, -ez- (v.t.) – отвечать; отражать атаку, нападение; vicepremier, (s.m.) – вице-премьер (заместитель премьер-министра).
---	---

b) Republica Moldovenească Nistreană - Приднестровская Молдавская Республика;

conflictul transnistrean – приднестровский конфликт;
sesiune plenară – пленарная сессия;
hotarul de stat – государственная граница;
opozitia parlamentară – парламентская оппозиция;
audierile din plen – пленарные слушания;
în scopuri propagandistice – в пропагандистских целях;
actori politici – политические деятели;
servicii de pază – службы охраны;
servicii de Informații – информационные службы (служба безопасности);
a stârni un val de îngrijorări – вызвать волну беспокойства;
o adoptare a legii – принятие закона;
o acțiune provocatoare - провокационная акция;
comunitatea internațională – международное сообщество.

Этап II (работа с основным текстом)

5. Citiți textul 1:

Parlamentul Republicii Moldova nu reușește să adopte o declarație privind conflictul transnistrean

Situația din jurul conflictului transnistrean s-a agravat în ultimul timp, în special după ce, acum 10 zile, liderul separatist de la Tiraspol, Evgheni Șevciuk a semnat legea privind hotarul de stat al regiunii separatiste, care include și /satul/ Varnița, din dreapta Nistrului.

Chișinăul a criticat această decizie, iar luni un grup de experți a atras atenția că acțiunile din ultimul timp din zona de est a Republicii Moldova pot duce la un nou conflict armat.

În debutul sesiunii plenare, opoziția parlamentară a solicitat demisia ministrului apărării, Vitalie Marinuță, pentru declarațiile făcute în cadrul unui interviu, precum că armata națională ar fi pregătită să riposteze în cazul unui atac din partea forțelor transnistrene.

După audierile din plen, ministrul apărării a precizat că declarațiile sale au fost interpretate eronat de unii actori politici în scopuri propagandistice.

Vitalie Marinuță și-a menținut punctul de vedere și a menționat că militarii moldoveni trebuie să fie gata în orice moment să facă față misiunilor de bază.

"Instighează la ură, la declanșarea conflictului. Eu aș sugera să vă uitați în DEX ce înseamnă 'a riposta'. Noi suntem guvernul care încercăm să soluționăm conflictul în cauză doar prin metode /diplomatice/ și doar prin metode pașnice. Însă, cetățeanul plătește pentru a menține o armată și ministrul apărării trebuie să spună, este gata ea să-și îndeplinească misiunea sau nu" a spus Marinuță.

Ministrul Vitalie Marinuță a mai spus că nu regretă declarațiile făcute și afirmă că cei care vor citi integral interviul vor constata că nu a spus nimic ce poate instiga la violență sau la un conflict armat.

Ședința a avut loc fără prezența presei și nu a trecut fără unele incidente provocate de opoziția parlamentară.

La puțin timp după începutul audierilor, deputații comuniști au redeschis ușile din sala de ședință și i-au invitat pe jurnaliști.

După intervenția serviciilor de pază, ședința a fost reluată tot cu ușile închise.

La audieri au participat vicepremierul responsabil pentru reintegrare, Eugen Carpov, ministrul de interne Dorin Recean, ministrul apărării Vitalie Marinuță și directorul Serviciilor de Informații, Mihai Bălan.

La ședință a fost prezent și președintele Nicolae Timofti, care a plecat fără să facă vreun comentariu. Subiectul a ajuns în parlament ca urmare a deciziei regimului de la Tiraspol de a consacra prin lege așa-zisa frontieră de stat a Transnistriei, care include și câteva localități aflate sub controlul Chișinăului.

Decizia a stârnit un val de îngrijorări în Republica Moldova, provocând și reacția misiunii OSCE și a Ambasadei SUA la Chișinău.

Ministerul român de Externe consideră că adoptarea la Tiraspol a așa-zisei legi privind frontiera de stat a Transnistriei este o acțiune provocatoare, care merită să fie dezavuată de către comunitatea internațională.

Mesajul a fost transmis, joi, de către ministrul afacerilor externe Titus Corlățean și într-o discuție cu ambasadorul Irlandei la București, țară care deține președinția în exercițiu a Consiliului European.

21 Iunie 2013

http://www.politicaromaneasca.ro/parlamentul_r_moldova_nu_reuseste_sa_adopte_o_declaratie_privind_conflictul_transnistrean-14564
[Vasile State](#)

6. Переводческий комментарий:

1) «áктор»

Политический словарь (<http://www.polit-slovar.ru/dictionary/336/>) даёт следующее определение слову «áктор»: «(лат. астор - деятель) - индивид, общественная группа, институт или другой субъект, осуществляющий конкретные действия; сторона, участвующая в конфликте. В политологии термины актор и субъект употребляются как синонимы».

Как отмечает Цыганков П.А., термин «áктор» употребляется в сфере ТМО (Теории международных отношений) для обозначения действующих лиц международной политики.⁷

2) Префикс «*trans-*» в топонимических названиях в румынском языке используется для обозначения местности, расположенной «на противоположном берегу» от большого населённого пункта⁸, например, *Transdiana*, *Transdrobeta*. Как правило, на русский язык топонимические названия, обозначающие небольшие города или сёла переводятся с помощью транслитерации: «*Трансдиана*», «*Трансдробета*». Однако в румынском и

⁷ Цыганков П.А. О содержании термина «международный актор»: вклад социологии // Пространство время в мировой политике и международных отношениях: материалы 4 Конвента РАМИ. Т.1: Акторы в пространстве и времени мировой политики / под ред. Лебедевой М.М., М.:МГИМО-Университет, 2007. С.31// <http://www.mgimo.ru/files/server/books/rami4konvent/t1-tsygankov.pdf>

⁸ Madgearu A. Istoria unei confuzii: Ordessos-Argessis-Argedava-Argeș. //Arheologie și istorie în spațiul carpato-balcanic, editor coordonator Denis Căprăroiu, Târgoviște, 2011, p. 142-143 <http://www.academia.edu/>

русском языке существуют топонимические названия, которые в румынском языке образованы с помощью префикса «*Trans-*», а в русском языке – с помощью префикса «*за-*»: «Transcarpatia» – «Закарпатье», «Transbaikal» – «Забайкалье». При обозначении «Приднестровской Молдавской Республики», выявляется лишь частичное совпадение способов образования топонима в румынском и русском языках: «Transnistria» – «Приднестровье». В русском языке существительные с префиксом «*при-*» называют место, пространство, непосредственно прилегающее к тому, что названо мотивирующим словом (река, море, озеро и т.д.): приморье, приозерье, приречье, побережье (и прибрежье); мотивированные собственными географическими наименованиями: Приамурье, Приволжье, Приуралье, Прикарпатье, Приэльбрусье, Приднепровье, **Приднестровье**. Этот тип является продуктивным в сфере географической терминологии.⁹

7. Redați conținutul textului 1 în limba română.

Etapa III (Упражнения для самостоятельной работы)

8. Exerciții de traducere:

a)

- Asociația pentru Implementarea Democrației își exprimă regretul cu privire la atacurile politice din ultima perioadă dintre principalii actori politici, pe fondul campaniei electorale, atacuri ce afectează grav interesele României în relația cu partenerii euro-atlantici.

- Prim-ministrul turc le-a dat un ultimatum protestatarilor să evacueze parcul Gezi din piața Tahrir din Istanbul, mărul discordiei care a stârnit un val de proteste în întreaga țară.

- Secretarul general al NATO, Anders Fogh Rasmussen, a exprimat îngrijorări în legătură cu faptul că "ambițiile" președintelui rus merg dincolo de Ucraina, vizând regiuni precum Transnistria.

- Exagerarea temei "ocupația rusă" poate fi făcută la nesfârșit în scopuri propagandistice, chiar de pe pretinsa poziție de apărător al suveranității și integrității teritoriale.

- Liderul separatist de la Tiraspol Evgheni Șevciuk a semnat legea privind "hotarul de stat al Republicii Moldovenești Nistrene", care include în componența regiunii și satul Varnița, amplasat în dreapta Nistrului și care este controlat de autoritățile de la Chișinău.

b)

- Президент непризнанной ПМР Евгений Шевчук подписал закон "О государственной границе Приднестровской Молдавской Республики", в котором определены концептуальные основы статуса государственной границы и пограничной политики ПМР.

- Особенностью следующего форума будет то, что на этот форум будут приглашены влиятельные политические деятели, влиятельные общественные лидеры, голос которых будет также важен для съезда.

- Тема «российской оккупации» Молдавии на встрече президента Румынии Траяна Бэсеску и премьер-министра Молдавии Владимира Филата поднималась в пропагандистских целях.

- Принятие парламентом Молдавии закона о борьбе с "сепаратизмом", автоматически объявляющего "преступниками" всех жителей Приднестровья, "будет означать срыв всех переговоров" между Молдавией и ПМР.

⁹ <http://rusgram.narod.ru/index1.html>

9. Переведите первую часть статьи письменно, используя следующие слова и выражения (общие для первой второй и третьей части статьи):

(A intra într-)o fază militară, un proiect de lege, răspunderea penală, Consiliul Suprem, limba oficială/de stat, Brigada de Poliție cu Destinație Specială, ținerea evidențelor, a lua de ostatici, a cădea într-o ambuscadă, a crește ca un bulgăre de zăpadă, escaladarea conflictului, regiment motorizat, avion de vânătoare, piesă de artilerie, mortier, lansator de grenade, mitralieră, complex rachete de combatere grindina (antigrindină).

Приднестровский конфликт: как все начиналось

2 марта Приднестровская Молдавская Республика отмечает самую трагическую дату в своей истории: в этот день началась вооруженная фаза Приднестровского конфликта. Эта история имеет много сходства с нынешними событиями на Украине, прежде всего потому, что главной причиной конфликта послужило игнорирование интересов русскоязычного населения.

Конфликт между Приднестровьем и Молдавией начался тоже с ожесточенной борьбы с русским языком на территории, где преимущественно проживает русскоязычное население. 16 февраля 1989 года от имени Союза писателей Молдавии был опубликован законопроект «О функционировании языков на территории Молдавской ССР». Согласно проекту, родители лишались права выбора языка обучения детей, а за использование в официальном общении иного языка, кроме государственного, предусматривалась административная и, в ряде случаев, уголовная ответственность. 30 марта 1989 года был опубликован законопроект «О государственном языке», подготовленный рабочей группой Верховного Совета МССР, в котором единственным государственным языком провозглашался молдавский.

Это привело к возникновению стихийного общественного движения, выступавшего за введение в Молдавии двух государственных языков — молдавского и русского (...). 10 августа стало известно, что на предстоящей 13-й сессии Верховного Совета МССР будет обсуждаться даже не законопроект от 30 марта, а ещё более жёсткий его вариант, в котором предусматривалось ведение делопроизводства исключительно на молдавском языке. Это привело к появлению в городах республики своих стихийных «майданов» - проводились бессрочные митинги против искусственной румынизации общества. Особенно активно было население Приднестровья, в котором 87% говорит на русском и традиционно связывает свои надежды на будущее с Россией. Раскол в обществе и ненависть между националистами и остальным населением нарастал как снежный ком, но сдерживался еще существующей советской властью. Когда же СССР распался, эта энергия немедленно выплеснулась.

Вечером 1 марта 1992 года произошла провокация - переодетые в гражданскую одежду молдавские ОПОНовцы инсценировали драку. По поступившему вызову на место происшествия выехала группа приднестровских милиционеров, которая и угодила в засаду. (...) В ответ на расстрел милиции, 2 марта приднестровские гвардейцы и казаки окружили здание дубоссарского отдела полиции, разоружили полицейских и отправили в здание городского совета. Во время задержания полицейских с крыши отделения полиции был открыт автоматный огонь. Стрелявший скрылся и впоследствии найден не был. В тот же день отряд специального назначения МВД Молдавии вступил в бой с полком 14-й армии, расположенным возле Кочиер. На помощь полку прибыли казаки и гвардейцы. Молдавский отряд блокировал дома с семьями офицеров и солдат 14-й армии и стал угрожать им, фактически взяв в заложники. Чтобы не подвергать жизни своих близких риску, армейское командование решило сопротивления не оказывать и приказало отдать оружие молдаванам. Однако на помощь армии пришли казаки и ополченцы - молдаване

отступили. Некоторые пленные ОПОНовцы впоследствии вступили в ряды приднестровских гвардейцев.

Этап IV (Отработка лексики, навыков перевода и наращивание словарного запаса)

10. Переведите вторую часть статьи устно с листа (зрительно-устный перевод):

Этот случай 2 марта послужил причиной эскалации конфликта – Молдавия стала готовиться к проведению полномасштабной «усмирительной» военной кампании. Вокруг Дубоссар и Григориополя началась концентрация молдавских войск. С середины марта пошел обстрел левого берега Днестра артиллерией. 1 апреля в Бендеры вошла молдавская полиция в сопровождении двух БТР-70 и попыталась разоружить приднестровских гвардейцев. Гвардейцы оказали сопротивление. Завязался бой (...). Националистическая риторика, раскручиваемая политиками, не оставила в стороне и патриотов соседних стран, косвенно вовлеченных в конфликт. На молдавской стороне сражались волонтеры и наёмники из Румынии, на приднестровской — добровольцы из России, Украины и других республик постсоветского пространства.

Затем группа бойцов Народного фронта Молдовы и кишиневского отряда полиции особого назначения (ОПОН) напали на мотострелковый полк российской армии, расположенный в селе Кочиеры близ Дубоссар. Президент Приднестровья Игорь Смирнов ввел чрезвычайное положение. Пик противостояния в Дубоссарах пришёлся на вторую половину мая 1992 года. Молдаванам с брошенных военных складов досталось 34 истребителя, 8 вертолетов, 54 БТР, 54 ПТУРС, 144 орудия, 87 минометов, 27 гранатометов, 50 пулеметов. Усиленная группировка с 17 по 20 мая произвела более десяти безуспешных атак, а также подвергла Дубоссары интенсивному артиллерийско-минометному обстрелу (...).

11. Переведите третью часть статьи устно на слух:

Летом 1992 года центр противостояния переместился из Дубоссар в Бендеры, расположенные на правом берегу Днестра, но населённые преимущественно этническими великороссами и украинцами. Из регулярных войск на приднестровской стороне сражались 2-й Бендерский батальон, который поддерживали казачьи подразделения - всего - 1200 человек. На молдавской стороне сражались 1-й, 3-й и 4-й моторизованные пехотные батальоны и бригада ОПОНа общей численностью около 5 тысяч человек, а также авиация. Тем не менее, молдавские силы были вскоре вытеснены за пределы города (...).

Вооруженная фаза Приднестровского конфликта продолжалась до 1 августа 1992 года. С обеих сторон в боях были задействованы бронетехника и артиллерия. В частности с молдавской стороны это были БТР, БМП, БРДМ и МТЛБ, а также зенитные пушки, миномёты калибром 82 мм и 120 мм, противотанковые пушки калибром 100 мм, около 4 единиц ПТУР 9К114 «Штурм» и одна противорадиолокационная установка РСЗО «Алазань». С приднестровской стороны также были задействованы несколько десятков единиц БТР, БМП, БРДМ и МТЛБ. Численность молдавской бронетехники превосходила численность приднестровской, поэтому гвардейцы использовали в бою не предназначенные для ведения военных действий машины (...).

Вооружённые действия удалось прекратить благодаря вмешательству России. Войска под командованием генерала Александра Лебеда вмешались в конфликт для защиты мирных граждан и прекращения кровопролития. В настоящее время безопасность в зоне конфликта обеспечивают Совместные миротворческие силы России, Молдавии, Приднестровской Молдавской Республики и военные наблюдатели от Украины.

12. Comentarii k textu:

- БТР – бронетранспортёр – (ТВ sau ТВТ) transportorul blindat pentru trupe;
БМП – боевая машина пехоты – (МЛІ) Maşina de luptă a infanteriei;
БРДМ – бронированная разведывательно-дозорная машина – (BRDM) vehicul de recunoaştere /patrulare blindat;
МТ-ЛБ – многоцелевой транспортёр (тягач) лёгкий бронированный – (МТЛВ) un tractor multifuncţional uşor blindat;
ПТУРС – противотанковый управляемый реактивный снаряд – proiectil ghidat antitanc;
ПТУР – противотанковая управляемая ракета – (ATGM) rachetă ghidată antitanc;
РСЗО – реактивная система залпового огня – sisteme reactive de foc în salvă.

PARTEA III. TEXTE ŞI EXERCITII SUPLIMENTARE

1. Прочитайте текст № 1, затем текст №2. Выпишите и выучите незнакомые слова. Переведите письменно сначала текст № 1, затем текст № 2, сравните переводы.

Текст № 1. În ce scop mercenarii din Europa luptă în Ucraina?

Mulţi mercenari din Europa luptă în Ucraina, a constatat ziarul german Deutsche Wirtschafts Nachrichten.

Publicaţia a relatat detaliat despre mercenari care luptă de partea structurilor militare ale Kievului. Potrivit ziarului, mercenarii sunt veniţi din Franţa, Polonia, Italia, Spania, Danemarca, Suedia, statele Baltice. Ei sunt recrutaţi cu ajutorul reţelelor de socializare de pe Internet.

Deutsche Wirtschafts Nachrichten prezintă cazul unui mercenar: este vorba de un francez de 47 de ani, fostul paraşutist Gaston Besson. El s-a născut în Thailanda, a luptat în Indochina, la începutul anilor 90 a luptat în fosta Iugoslavia împotriva sârbilor în rândurile naţionaliştilor de dreapta. Croaţia a devenit noua lui patrie, pe care a părăsit-o cu puţin timp în urmă ca să lupte pe „frontul” ucrainean. Aici, a luptat împreună cu „camarazii de război” din cadrul batalionul Azov, simbolul căruia este svastica, ca şi simbolul al SS, trupele speciale ale regimului nazist al lui Hitler.

Besson recrutează oameni pentru batalionul Azov pe reţelele de socializare şi avertizează că ei nu sunt plătiţi. Potrivit lui Besson, el caută oameni care să lupte pentru „idealuri”. Simbolul batalionului Azov, svastica, caracterizează aceste idealuri.

Nici un expert nu crede în altruismul mercenarilor. Toţi sunt răsplătiţi şi încă destul de bine. Potrivit publicaţiei americane The Labor Educator, pentru un mercenar american se cheltuiesc anual peste 140.000 de dolari. Politicianul polonez Mateusz Piskorski, directorul Centrului European de Analiză Geopolitică, afirmă că în cadrul armatei ucrainene luptă foşti „commandos” dintr-o subunitate a trupelor speciale poloneze GROM, care primesc 500 de dolari pe zi.

„Noi nu suntem mercenari, noi luptăm pentru o cauză dreaptă”, citează site-ul Eurasianet.org cuvintele lui Gaston Besson. Un mercenar din Suedia, lunetistul Mikael Skillt, a

precizat care este această „cauză” într-un interviu pentru BBC. El a declarat că a venit în Ucraina ca să lupte pentru puritatea „rasei albe”.

Recent, pe YouTube a fost postat un interviu cu un alt legionar din batalionul Azov, italianul Francesco Fantona de 53 de ani. „Acesta este un război, iar eu sunt aici ca să lupt”.

Claus Mathiesen, profesor la Academia de Apărare din Danemarca, a declarat că mercenarii care se vor întoarce din Ucraina vor fi la fel de periculoși ca și mercenarii din Siria. Experții militari consideră că mercenarii reprezintă un pericol, se pare că politicienii europeni nu sunt, deocamdată, de aceeași părere.

18 octombrie 2014, 11:41

Oleg Severghin

http://romanian.ruvr.ru/2014_10_18/In-ce-scop-mercenarii-din-Europa-lupta-in-Ucraina-2657/

Текст № 2. Почему на Украине воюют наемники из Европы?

Немецкий журнал Deutsche Wirtschafts Nachrichten сообщает, что на Украине воюет много наемников из европейских стран. Так же он подробно написал о наемниках, воюющих на стороне Киева. Согласно изданию, среди наемников есть граждане Франции, Польши, Италии, Испании, Дании и стран Прибалтики. Их вербовка происходит через интернет.

Журнал написал об одном из таких наемников. Речь идет о сорока семи летнем французе, бывшим десантнике Гастоне Бессоне. Бессон, который родился в Таиланде, прошел боевое крещение в Азии, а в 90-е годы оказался в бывшей Югославии, где в рядах правых националистов, воевал против сербов. Его новой родиной стала Хорватия, которую он недавно покинул, отправившись на Украину. Здесь он нашел друзей в батальоне Азов, символом которого является так называемый «волчий клык», который изображался и на знаменах ряда дивизий СС, гитлеровского Третьего рейха.

Бессон в соц.сетях распространяет призывы к вступлению в батальон Азов. Также обращает внимание, что жалование не будет выплачено. По его словам, Бессон ищет людей, верных своим идеалам. О каких конкретно идеалах идет речь, можно догадаться по видоизмененному символу СС, используемому батальоном Азов.

Что касается «отказа от жалования», то в бескорыстность наемников никто не верит. Все получают деньги, причем, весьма неплохие. Например, по информации американского издания The Labour Educator, средние годовые расходы на одного наемника в США достигают 140 000 долларов. По словам польского политика Матеуша Пискорского, руководителя Европейского центра геополитического анализа, среди киевских подразделений есть и бывшие сотрудники польских сил специального назначения ГРОМ. Они получают 500 долларов в день!

«Мы не наемники. Мы воюем за правое дело», цитировал недавно Гастона Бессона портал Eurasianet. В чем заключается это «правое дело», уточнил в разговоре с BBC наемник из Швеции, снайпер Микаел Скиллт. По его словам, он приехал на Украину воевать за чистоту «белой расы».

Недавно на Ютуб был размещен разговор с еще одним бойцом батальона Азов, пятидесятитрехлетнего итальянца Франческа Фантона. «Это война», заявил он, «и я здесь для того, чтобы убивать».

По словам преподавателя Академии обороны Дании Клауса Мэтисена, наемники, которые вернутся из Украины, будут так же опасны, как и те, кто вернется из Сирии. Военный эксперт эту угрозу видит. Однако европейские политики пока что ничего не замечают.

<http://pressamir.ru/pochemu-na-ukraine-voyuyut-naemniki-iz-evropy/>

2. Переведите:

1) письменно

Radicalii i-au cerut lui Piotr Poroșenko „să curețe” sud-estul Ucrainei. Reprezentanții batalionului „Donbass” s-au adunat pe 29 iunie la administrația prezidențială cu un ultimatum: dacă cererile lor nu vor fi îndeplinite, Poroșenko va avea soarta lui Ianukovici. Președintele deja a recunoscut în mod public că problema din sud-estul țării nu poate fi rezolvată prin forță.

Reprezentanții „batalioanelor de voluntari” cer încetarea cât mai grabnică a armistițiului și introducerea stării de luptă pe teritoriul regiunilor Donețk și Lugansk. Pe participanții la miting nu i-a afectat deloc faptul că în Donbass pe lângă persoane înarmate mai există și cetățeni pașnici. Protestatarii au declarat că locuitorii din Donețk și Lugansk au votat la referendum pentru federalizare, deci se pronunță împotriva unei țări unite, de aceea trebuie nimiciți. Ce-i drept, deocamdată nu au cu ce-i distruge, de aceea una dintre condiții a fost înarmarea urgentă a tuturor așa-numiților „voluntari”.

Ultimele evenimente din Kiev au demonstrat încă o dată că Piotr Poroșenko nu controlează situația în țară, consideră politologul Vladimir Ștol.

2) устно с листа (зрительно-устный перевод):

„El este doar președinte cu numele, deoarece nu deține puterea reală în țară. Declarațiile și discursurile altor forțe politice demonstrează clar acest lucru. În plus, negocierile care se poartă în Ucraina nu au mari perspective pentru un succes real al realizării așa-numitului plan de pace al lui Poroșenko. Poroșenko îndeplinește funcția cu care a fost însărcinat – să vândă suveranitatea țării, să se transforme într-un executor ascultător al voinței protectorilor occidentali”.

Așa-numitul „plan de pace” al lui Poroșenko nu este chiar pașnic. Militarii ucraineni continuă să tragă asupra orașelor din sud-est, acuzând forțele de autoapărare de încălcarea armistițiului. Kievul nici nu ascunde faptul că președintele a luat decizia de a încheia un armistițiu la presiunea Occidentului. Iar Poroșenko însuși a declarat că el are „un plan B”, la care va trece în curând. Iar declarațiile președintelui că problema din sud-est nu poate fi rezolvată prin forță nu trebuie înțelese ad-litteram, consideră expertul rus Igor Șișkin.

„El nu a spus că intenționează să soluționeze această criză, făcând compromisuri între Kiev și interesele celor din est. Poroșenko a recunoscut în mod deschis că scopul așa-numitei revoluții a fost transformarea Ucrainei într-o anti-Rusia”.

Vladimir Putin, Angela Merkel și François Hollande au examinat la telefon cu Poroșenko prelungirea armistițiului și trimiterea de inspecitori ai OSCE la punctele de control. Potrivit analiștilor, mai devreme sau mai târziu, Kievul va înțelege că cu Donețkul și Luganskul se poate doar cădea la o înțelegere. Și, în orice caz, o Ucraină unită nu va mai exista. Noile autorități au făcut tot posibilul în acest sens.

Igor Silețki
30 iunie 2014,

http://romanian.ruvr.ru/2014_06_30/O-Ucraina-unita-nu-va-mai-exista-5423/

3. Переведите:

1) устно с листа (предварительно подобрав эквиваленты к выделенным словам и выражениям):

Zece conflicte care amenință stabilitatea globală

Un top 10 al amenințărilor globale a fost realizat de Grupul Internațional de Criză (organizație non-guvernamentală înființată în 1995 de vicepreședintele Băncii Mondiale de atunci, Mark Malloch Brown). Acesta, însă, nu include violențele legate de traficul de droguri din Mexic, tensiunile crescânde din Marea Chinei de Est sau posibilitatea unui conflict în peninsula coreeană în cazul unui atac al Phenianului, remarcă „Foreign Policy“.

Sudan. Războiul civil provocat de resurse și de puterea concentrată în mâinile unei mici elite continuă să răvășească și să sfâșie din ce în ce mai mult țara. Fracțiunile din cadrul partidului de guvernământ, Partidul Congresului Național, alimentează neliniștile poporului și o prăbușire economică ar putea arunca țara în haos. Victimele, ca totdeauna, sunt civilii prinși la mijloc. Singura soluție este una de bun simț: să se unească toți „acționarii“ Sudanului pentru a îmbunătăți felul în care se exercită puterea într-o țară atât de mare și de diversificată. Pe termen lung, situația actuală nu este favorabilă niciuneia dintre părți.

Turcia. Vremea geroasă din toamna și iarna aceasta a rărit luptele duse de decenii de insurgenții Partidului Muncitoresc din Kurdistan (PKK). De când PKK și-a reluat atacurile și forțele de securitate și-au întetit operațiunile anti-teroriste, s-au înregistrat 870 de victime, cea mai mare rată de deces încă din anii '90. Guvernul turc a încetat și orice dialog cu PKK, discuții care se țineau în secret încă din 2005, și a renunțat și la „deschiderea spre democrație“, care a dat speranțe de egalitate și de dreptate celor peste 12 milioane de kurzi care locuiesc în Turcia și care reprezintă aproape 20% din populație. Guvernul încă ar mai putea câștiga kurzii de partea lui dacă ar anunța un set de reforme inteligente, cum ar fi un proces de educare în limba maternă, completarea legii de vot pentru a reduce barierele electorale, descentralizarea celor 81 de provincii ale Turciei și eliminarea tuturor discriminărilor din constituția și legile țării. Totuși, o asemenea răsturnare de situație este puțin probabilă.

Afganistan. Distrus de dizidență și de corupție, guvernul afgan este departe de a fi gata să-și asume responsabilitatea pentru propria siguranță atunci când forțele SUA și NATO se vor retrage în 2014. Relațiile cu Washingtonul au continuat să se deterioreze în 2012, mai ales când toate șansele au părut distruse odată cu arderea a zeci de exemplare ale Coranului și a altor materiale religioase de către trupele americane și când soldatul american Robert Bales a împușcat 17 țărani, printre care 9 copii, din provincia Kandahar. Cea mai bună șansă pentru stabilitatea țării este să se asigure un stat de drept în timpul tranziției politice și militare din 2013 și 2014. Dacă nu va exista o conducere competentă, va urma o perioadă de fracțiuni dure și conflicte în cadrul elitei aflate la conducere, fapt care va fi exploatat la maxim de către insurgenții talibani.

2) устно на слух (предварительно подобрав эквиваленты к выделенным словам и выражениям):

Pakistan. Atacurile cu drone (vehicule aeriene fără pilot n.r.) au continuat să cauzeze tensiuni între SUA și Pakistan în 2012, deși rutele de aprovizionare ale NATO s-au redeschis în iulie, după o scuză publică a Statelor Unite pentru atacul mortal asupra soldaților pakistanezi din noiembrie 2011. A mai existat și un progres între Pakistan și Afganistan: cele două țări și-au unit forțele în decembrie pentru a solicita talibanilor și altor grupuri de insurgenți să arunce armele și să se alăture discuțiilor de pace. Odată cu alegerile din 2013, guvernul pakistanez și opoziția trebuie să implementeze, de urgență, reformele sistemului de vot, pentru a întări tranziția spre democrație. De asemenea, și criza umanitară trebuie rezolvată rapid. Trei ani succesivi de inundații devastatoare au amenințat viața a milioane de oameni, iar alte sute de mii au fost strămutați din cauza operațiunilor militare. De la începutul tranziției democratice din 2008 s-a înregistrat un progres în Pakistan, însă e nevoie de mult mai mult în 2013 pentru a se rezolva dezastrul federal și provincial și pentru a obține un răspuns pozitiv.

Sahel: Mali și Nigeria. Instabilitatea în această amplă zonă de tranziție din Africa, Sahel, a crescut în 2012, iar încercările de a stopa această tendință vor fi o prioritate pe agenda multor state în 2013. Mali, unde o lovitură de stat militară a răsturnat guvernul în martie, în timp ce

separatiștii și fundamentalistii care au legături cu Al-Qaeda au preluat nordul țării, este în fruntea listei de probleme în regiune. Regiunea mai stârnește îngrijorări și din cauza unui conflict din nordul Nigeriei, unde grupul radical islamist Boko Haram a fost învinuit pentru mii de morți în ultimii ani. Fără o schimbare semnificativă a politicilor guvernului, previziunile anunță un 2013 sângeros în nordul Nigeriei.

Republica Democrată Congo. Revolta din aprilie 2012 din est, provocată de rebelii M23 (foști rebeli care au ajuns soldați și, pe urmă, din nou rebeli), a creat un sentiment de déjà vu. Încă o dată, după foarte mulți ani de conflict, jucătorii internaționali și regionali sunt lăsați de capul lor să se chinuie să oprească grupul de rebeli insurgenți. Consecințele ultimului val de violențe au fost groaznice pentru civili, cu rapoarte despre încălcări grave ale drepturilor omului, execuții fără proces care au ținut societatea civilă și strămutări masive ale populației locale.

Kenya. În ciuda reformelor care ținteau lipsurile și violențele din Kenya, anumiți incitatori structurali ai conflictului sunt încă prezenți: șomajul în rândul tinerilor, sărăcia și inegalitatea sunt foarte mari. Sectorul securității nu a fost dezvoltat, iar disputele pe teren continuă să adâncească separarea etnică. Pentru că se apropie alegerile din martie 2013, riscurile violențelor politice sunt ridicate. Doi aspiranți la președinție, Uhuru Kenyatta și William Ruto, au fost acuzați de crime împotriva umanității și vor fi judecați la Curtea Penală Internațională în aprilie 2013. A avea un președinte sau vicepreședinte inculpat este un lucru cu enorme consecințe, nu numai în politica internațională, dar și în reformele interne. Alegerile din 2013 se vor axa, cel mai probabil, pe lupta împotriva amenințărilor grupului militar cu baza în Somalia, Al-Shabab, și pe protestele Consiliului Republican Mombasa.

Siria și Liban. În 2012, conflictul din Siria a căpătat proporții periculoase: regimul s-a dovedit a fi dificil de răsturnat, iar dușmanii săi greu de eradicat. Cum tot mai mulți analiști vorbesc despre inevitabila cădere a regimului Al-Assad, etapa următoare este plină de riscuri, nu numai pentru sirieni, ci și pentru regiune în general. Chiar și supraviețuirea în fața iernii va fi dificilă, în contextul în care numărul refugiaților crește, ajutoarele internaționale scad, cartiere întregi sunt puse la pământ, iar instituțiile statului continuă să se degradeze. Conflictul sirian ia amploare. Inevitabil, războiul sirian a cuprins și Libanul, iar istoria nu face decât să dea motive de îngrijorare, în condițiile în care Beirutul rar a rămas imun la influența Damascului. Este esențial ca liderii Libanului să corecteze deficiențele de conducere, care fac țara vulnerabilă în fața haosului din țara vecină.

Asia Centrală. Această regiune oferă o întreagă listă de țări aflăte pe marginea prăpastiei. Relațiile dintre *Tadjikistan* și *Uzbekistan* continuă să se deterioreze, iar disputele interne riscă să instige ambițiile separatiste din provincia autonomă Gorno-Badakhshan. *Kârgâzstan* continuă să ignore tensiunile etnice și problemele statului de drept, iar *Uzbekistanul* este marcat de încălcări ale drepturilor omului. În plus, încă nu există planuri privind sucesiunea politică odată ce președintele în vârstă de 74 de ani va ajunge la finalul mandatului, oferind un cadru perfect pentru o revoluție în regiune. *Kazahstanul* riscă să se confrunte cu încă un an de violențe dacă situația rămâne neschimbată, după ce în 2012 s-a înregistrat un număr record de atacuri teroriste în sudul și în vestul țării, puse la cale de grupuri jihadiste.

Irak. În vreme ce situația din Siria se adâncește tot mai mult în haos, pregătirile de luptă cuprind și Irakul. Conducătorul guvernului premierului Nuri al-Maliki a ales să se alieze cu Iran, Rusia și China, într-o încercare de a evita remodelarea regiunii de către Turcia, Statele Unite ale Americii sau de statele din Golf cu majoritate sunnită. Maliki a luat măsuri pentru a-și extinde controlul asupra instituțiilor politice și asupra forțelor de securitate, încălcând acordul din 2010 care limitează puterile premierului și care asigură împărțirea puterii între partidele šiite, sunnite și kurde. Drept urmare, Maliki a pierdut încrederea unei părți a clasei politice, care îl acuză că se îndreaptă spre o conducere autocratică. Dar încercările unei mișcări de cenzură împotriva sa au eșuat, ceea ce înseamnă că Maliki va rămâne în funcție până la alegerile din 2014. Mai mult, Al-Qaeda continuă să zdruncine calmul relativ, cu atentate cu bombă devastatoare.

3) письменно:

Columbia. După un an de discuții formale și secrete de pace între guvern și Forțele Armate Revoluționare din Columbia (FARC), s-ar putea ajunge la o soluție politică la sângerosul război de gherilă din Columbia. După un deceniu de război, puterea de luptă a rebelilor columbieni din gruparea FARC este tot mai scăzută, iar impactul atacurilor asupra marilor centre urbane este semnificativ mai mic, în timp ce guvernul are un avantaj militar. Chiar și-așa, succesul discuțiilor nu este garantat: încă există neînțelegeri în problemele politice, scepticismul față de FARC rămâne larg răspândit în rândul columbienilor, iar sprijinul pentru negocieri este tot mai scăzut. În plus, conflictul continuă să provoace pierderi omenești, să împiedice dezvoltarea socio-economică și consolidarea unei democrații.

Filipine. Acesta ar putea fi anul în care Filipine va lua măsuri decisive pentru a stabili pacea în sudul țării, după un acord semnat în octombrie între guvern și rebelii separatiști musulmani. Înțelegerea vine după 15 ani de negocieri și este cea mai bună șansă de a pune capăt violențelor ce țin de 40 de ani, timp în care 120.000 de persoane au fost ucise. Conflictul cu Frontul Moro de Eliberare Islamică este principala sursă de violență care afectează regiunea. Acordul de pace își propune să pună capăt conflictului, prin crearea unei regiuni semiautonome într-o zonă musulmană. Asta înseamnă mai multă autoritate, mai mult teritoriu și un mai mare control asupra resurselor. Obstacolele sunt imense, dar sunt mari speranțe că pacea în sudul Filipinelor se va împlini până în 2016.

Myanmar. Liderii din Myanmar continuă să-și îndeplinească angajamentele privind îndepărtarea țării de trecutul său autoritar. Prizonierii politici au fost eliberați, cenzura presei a fost eliminată, președintele Thein Sein a construit un parteneriat cu opoziția, iar statele occidentale au început să-și retragă sancțiunile împotriva țării și să pună capăt izolării sale diplomatice. Dar chiar și-așa, drumul spre democrație se dovedește greoi. Principalul obstacol în calea procesului de reformă și a stabilității țării pare a fi violența îndreptată în special împotriva minorității musulmane. Un alt pericol este reprezentat de incapacitatea de a semna un armistițiu în Kachin, unde are loc un alt conflict etnic ce riscă să submineze inițiativa președintelui, de a încheia pace cu grupurile etnice armate.

2 ianuarie 2013,

Alina Vasile, Ana Stan

http://adevarul.ro/international/in-lume/zece-conflicte-ameninta-stabilitatea-globala-2013-1_50e42635596d720091620459/index.html

Abrevieri

Adj. - adjectiv

adv. - adverb

conj. - conjuncție

f. - feminin

fig. - figurat

i. - intransitiv

impers. - impersonal

invar. - invariabil

în expr. - în expresii

m. - masculin

mil. - termen militar

n. - neutru

pl. - plural

prep. - prepoziție

pron. nehot. - pronume nehotărât

r. - reflexiv

s. - substantiv

sg. - singular

v. - verb

t. - tranzitiv

Используемая литература:

Алексеева И.С. Профессиональное обучение переводчика. Учебное пособие по устному и письменному переводу для переводчиков и преподавателей. СПб., 2000.

- Гак В.Г., Львов Ю.И. Курс перевода. Французский язык. Общественно-политическая лексика. М., 1970.
- Гак В.Г., Григорьев Б.Б. Теория и практика перевода. Французский язык. М., 2007.
- Иовенко В.А. Общий перевод испанского языка. М., 1999.
- Миньяр-Белоручев Р.К. Курс устного перевода. Французский язык. М., 1998.
- Чернова Т.В. Тексты СМИ в ментально-языковом пространстве современной России. М., 2007.
- Angela Bidu-Vrănceanu, Lexic specializat politic. Lexic științific interdisciplinar <http://ebooks.unibuc.ro/filologie/lexic/cape.htm>.

Словари:

- Dicționarul explicativ al limbii române (ediția a II-a revăzută și adăugită): Academia Română, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan” Editură: Editura Univers Enciclopedic Gold, 2009.
- Bolocan Gheorghe, Medvedev Tatiana, Voronțova Tatiana, Dicționar român-rus. Ediția a II-a, 2004.
- Noul dicționar explicativ al limbii române Noul dicționar explicativ al limbii române, Editură: Editura Litera Internațional, 2002.

CUPRINS

1. Предисловие	2
2. PARTEA I. CONFLICTUL DIN UCRAINA	3
2.1. Lecția I. Начало конфликта	3
2.2. Lecția II. Трагедия в Одессе 2 мая 2014 года	9
2.3. Lecția III. Протокол по итогам консультаций Трехсторонней контактной группы (Минский протокол), подписанный 5 сентября 2014 года в Минске	15
3. PARTEA II. CONFLICTE INTERNE ÎN ALTE ȚĂRI	23
3.1. Lecția IV. Conflictul din Siria	23
3.2. Lecția V. Conflictul din Irak	30
3.3. Lecția VI. Conflictul transnistrean	37
4. PARTEA III. TEXTE ȘI EXERCITII SUPLIMENTARE	44
8. Abrevieri	49
9. Используемая литература	49
10. Словари	49
11. Cuprins	50